

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS 2018 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I SKYRIUS

ĮVADAS

1. Bendroji informacija

Šiaulių miesto savivaldybės 2018 metų socialinių paslaugų planas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Socialinių paslaugų planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“, Socialinių paslaugų katalogu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“, Socialinių paslaugų plano formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl Socialinių paslaugų plano formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.

Pagrindinis Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų plano tikslas – nustatyti socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis pagal gyventojų poreikius, socialinių paslaugų finansavimo poreikį ir veiksmingumą.

Šio plano tikslai atitinka Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos strateginius tikslus – siekti palankios šeimai aplinkos, efektyvios socialinės apsaugos, bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų partnerystės su valstybinėmis ir savivaldybių institucijomis, jų plėtros ir aktyvaus dalyvavimo socialinėje veikloje, užtikrinti socialiai pažeidžiamų gyventojų socialinę integraciją.

Atsižvelgiant į pažeidžiamiausių visuomenės grupių poreikius, Šiaulių miesto savivaldybės 2018 metų socialinių paslaugų plane orientuojamasi į teikiamų nestacionarių socialinių paslaugų kokybės ir efektyvumo, socialinių paslaugų įvairovės ir prieinamumo užtikrinimą.

Planas parengtas atsižvelgiant į Šiaulių miesto savivaldybės 2015–2024 metų strateginį plėtros planą ir rengiamas pagal Šiaulių miesto savivaldybės 2017–2019 metų strateginės veiklos programas.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai

1. Plėsti pagalbos šeimai paslaugų sistemą.
2. Plėsti socialinių paslaugų teikimą vaikams su negalia.
3. Plėsti socialinių paslaugų tinklą socialinės rizikos asmenims.
4. Plėsti socialinių paslaugų tinklą senyvo amžiaus asmenims, darbingo amžiaus asmenims su negalia.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

Šiaulių miesto savivaldybės 2018 metų socialinių paslaugų plano rengėjos: Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento Socialinių paslaugų skyriaus (toliau – Socialinių paslaugų skyrius) vedėja Edita Čičelienė, Socialinių paslaugų skyriaus vyriausioji specialistė Dainora Vasiliauskienė.

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

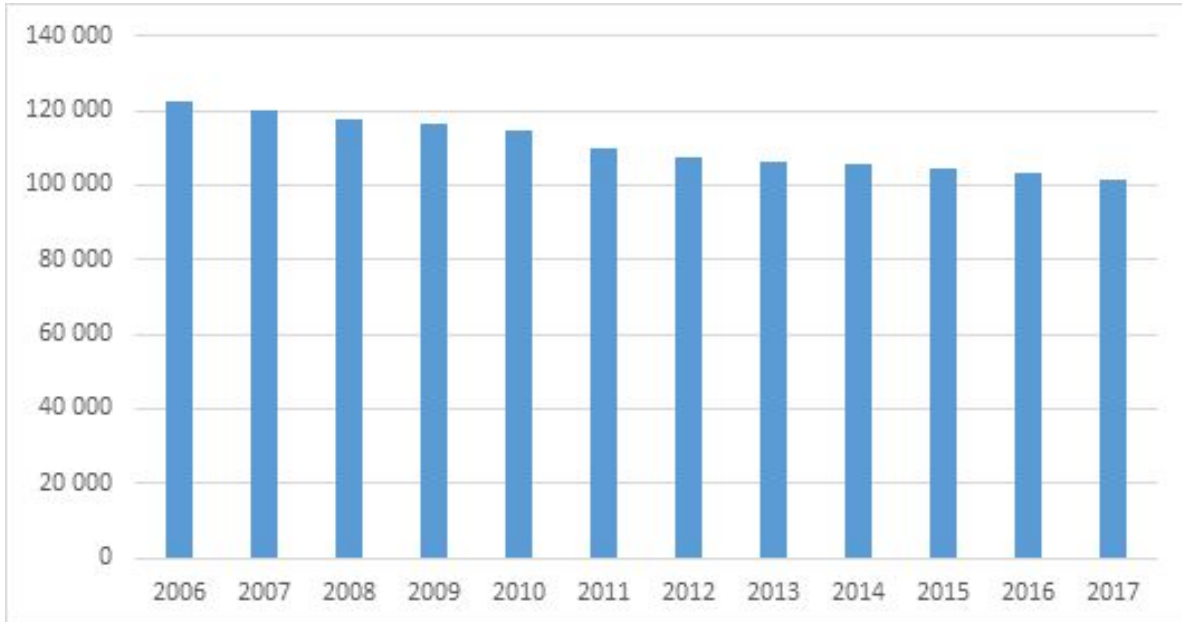
4. Savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

Šiauliai – miestas Šiaurės Lietuvoje, ketvirtas pagal gyventojų skaičių šalies miestas, Šiaulių apskrities administracinis centras. Šiaulių miesto bendras plotas – 81,13 kv. km. Savivaldybės atstovaujamoji institucija – Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės funkcijas įgyvendina atitinkami jos struktūriniai padaliniai ir struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos. Šiaulių miestas suskirstytas į 2 seniūnijas (Rėkyvos ir Medelyno) ir 18 seniūnaitijų (Gytarių, Dainų, Lieporių–Šventupio, Aukštabalio, Žaliūkių–Pramonės, Miesto centro, Gubernijos, Kalniuko, Šimšės, Zoknių, Pabalių, Medelyno Skroblų–Eglynų, Medelyno Birutės–Sodo, Medelyno Sodo, Medelyno Gubernijos, Rėkyvos Vyturių, Rėkyvos Bačiūnų, Rėkyvos Centro).

4.1. Vidutinis metinis gyventojų skaičius ir sudėtis

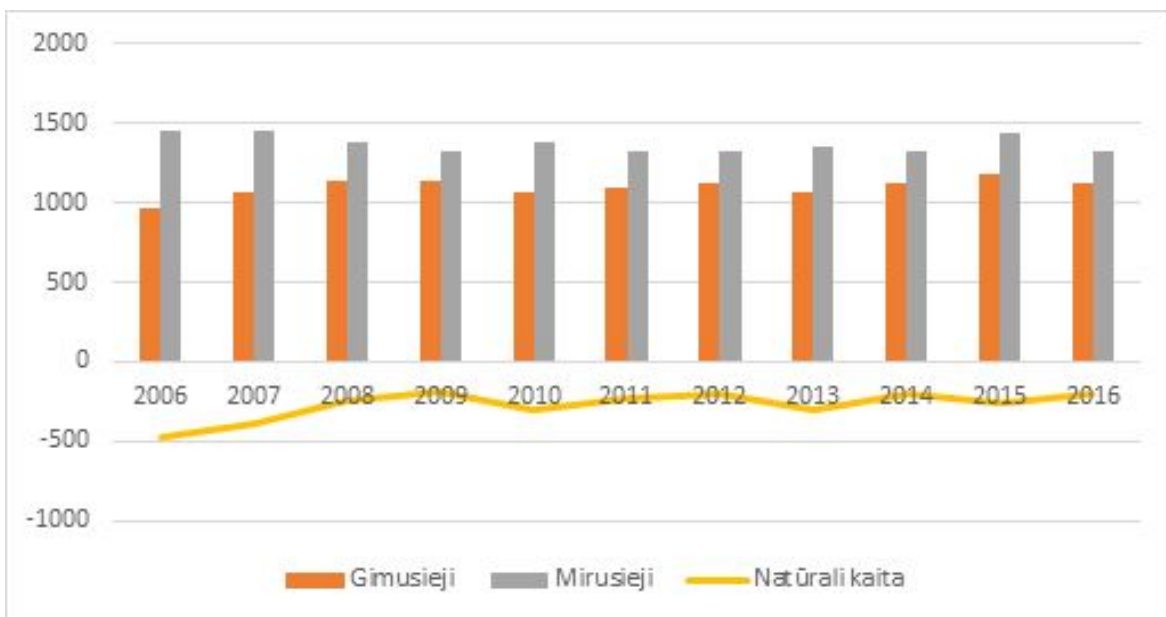
Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius (2017 m.)
1.	Gyventojų skaičius (2017-01-01)	101 214
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:	
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai	22267
2.2.	suaugę asmenys su negalia	8770
2.3.	vaikai	17528
2.4.	vaikai su negalia	649
2.5.	socialinės rizikos vaikai	426
3.	Socialinės rizikos šeimos (2017-10-01)	307
4.	Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose:	426
4.1.	nuo 0 iki 3 metų	72
4.2.	nuo 4 iki 6 metų	89
4.3.	nuo 7 iki 15 metų	209
4.4.	nuo 15 iki 18 metų	56
5.	Globojamų vaikų skaičius, iš jų:	345
5.1.	šeimynose	35
5.2.	šeimose	222
5.3.	institucinė globa:	91
5.3.1.	savivaldybės globos įstaigoje	77
5.3.2.	valstybės globos įstaigose	6
5.3.3.	kitų savivaldybių globos įstaigose	1
5.3.4.	nevyriausybiniuose globos įstaigose	7
5.4.	Vaikų, kuriems per 2016–2017 metus nustatyta globa, skaičius	74

Remiantis išankstiniais Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2017 m. pradžioje Šiaulių miesto savivaldybėje gyveno 101,214 tūkst. gyventojų. Per 2000–2017 m. laikotarpį Šiaulių miesto gyventojų sumažėjo 21,022 tūkst. (nuo 122,236 tūkst. (2006) iki 101,214 tūkst. (2017)), kas sudaro 17,20 proc. Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų mažėjimo rodiklis per analizuojamą laikotarpį viršijo Lietuvos Respublikos gyventojų mažėjimo rodiklį (–13,43 proc.), šalyje gyventojų sumažėjo 441,931 tūkst. (nuo 3 289,835 tūkst. (2006) iki 2 847,904 tūkst. (2017)).

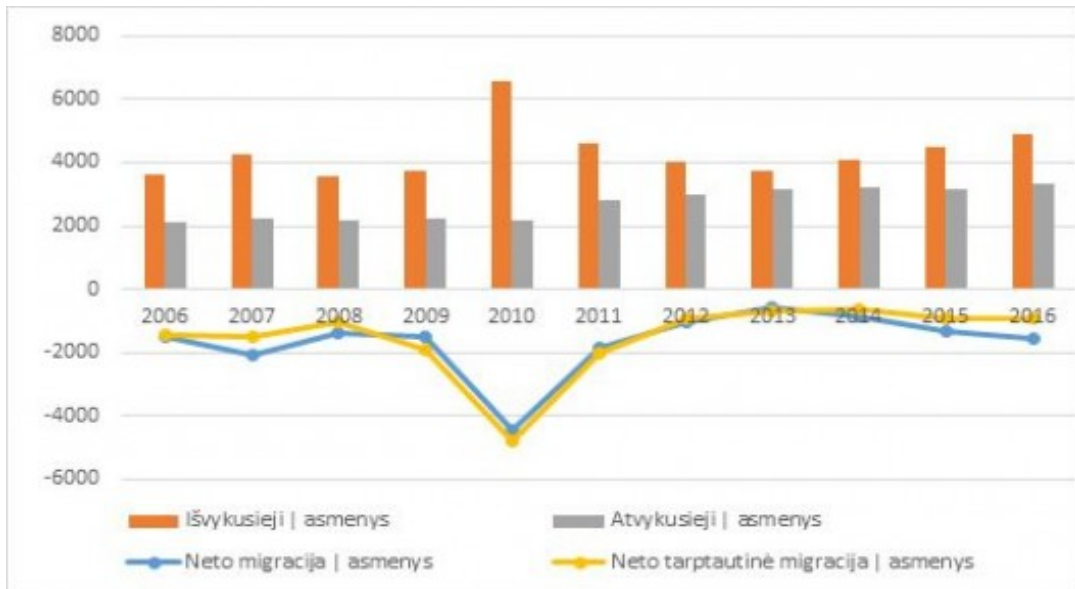
Nuolatinių gyventojų skaičius Šiaulių miesto savivaldybėje metų pradžioje
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Viena iš gyventojų skaičiaus mažėjimo priežasčių – neigiama natūrali kaita, nes mirusiųjų skaičius savivaldybėje per visą analizuojamą laikotarpį viršijo gimusiųjų skaičių. Didžiausias neigiamas natūralios kaitos pokytis Šiaulių miesto savivaldybėje stebimas 2006–2007 m. laikotarpiu (2006 m. –479, 2007 m. –387). Remiantis išankstiniais Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 m. Šiaulių miesto savivaldybėje užregistruoti 1123 gimusieji, 1322 mirusiųjų, susidariusi neigiama natūrali gyventojų kaita –199. Visoje šalyje, kaip ir Šiaulių miesto savivaldybėje, per 2006–2016 m. natūrali gyventojų kaita taip pat buvo neigiama, o didžiausias neigiamas pokytis stebėtas 2006–2007 m. laikotarpiu (2006 m. –15,207 tūkst., 2007 m. –15,604 tūkst.).

Šiaulių miesto savivaldybėje gimusieji, mirusieji, natūrali gyventojų kaita
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Kita svarbi gyventojų skaičiaus mažėjimo priežastis – migracijos procesas. Šiaulių miesto savivaldybės atveju yra svarbi ir vidinė migracija (kai gyventojai išvyksta į kitas Lietuvos teritorijas, kitus miestus), ir tarptautinė emigracija (kai gyventojai išvyksta į užsienį). 2006–2016 m. Šiaulių miesto savivaldybėje kasmet sumažėjo apie 1000–4000 gyventojų, nes kasmet į savivaldybę atvykdavo apie 2000–3300 gyventojų, o išvykdavo apie 3500–6500 asmenų. 2010 m. Šiaulių miesto savivaldybėje neto vidinė migracija buvo didžiausia, t. y. –4451 asmuo. 2010–2016 m. išvykstančiųjų skaičius savivaldybėje didėjo dėl padidėjusio emigrantų į užsienį srauto.

Vidinė ir tarptautinė migracija Šiaulių miesto savivaldybėje
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Dėl emigracijos keičiasi ir šeimos struktūra, t. y. šeimų, kuriose yra tik vienas iš tėvų, dažniausiai motina. Išlieka aukštas išsituokusių porų skaičius.

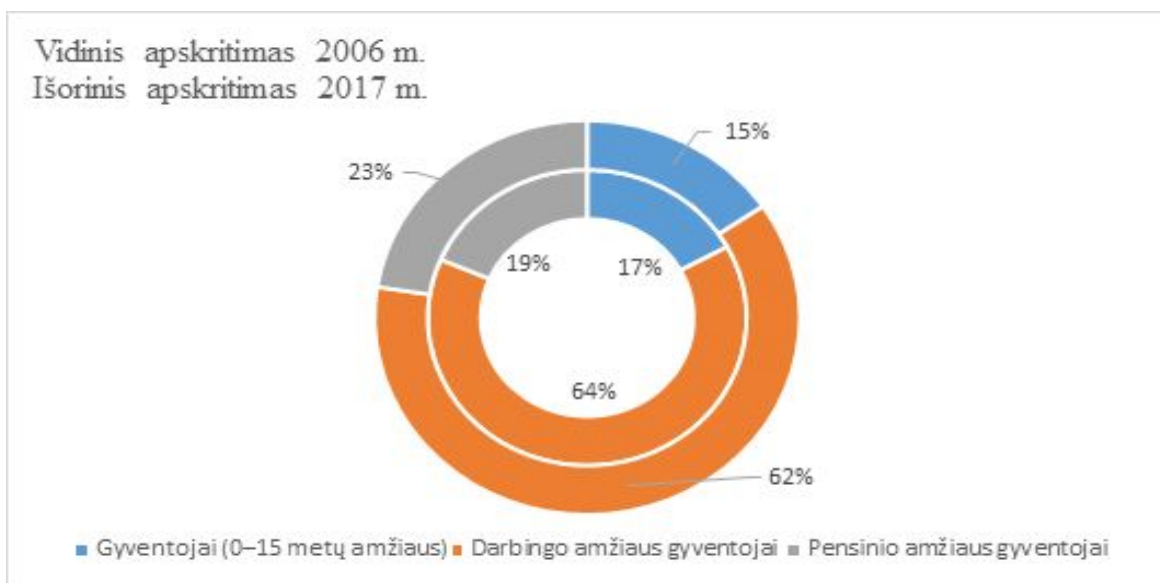
Gyventojų struktūra Šiaulių miesto savivaldybėje
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Ištuokos, santuokos Šiauliuose

Metai	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Susituokusios poros	798	795	787	826	777	688
Išsituokusios poros	515	485	456	441	395	267

Šaltinis – Šiaulių miesto savivaldybės administracijos administracijos Socialinių reikalų departamento Civilinės metrikacijos skyrius

2017 m. Šiaulių miesto savivaldybėje 1000-iui vyrų teko 1259 moterys (t. y. 2017 m. pradžioje savivaldybėje buvo registruota 56413 moterų ir 44801 vyras). Per 2006–2017 m. laikotarpį gyventojų pasiskirstymas pagal lytį kito nežymiai: moterų dalis bendroje gyventojų struktūroje padidėjo nuo 55 proc. (2006) iki 56 proc. (2017), vyrų sumažėjo nuo 45 proc. (2006) iki 44 proc. (2017).

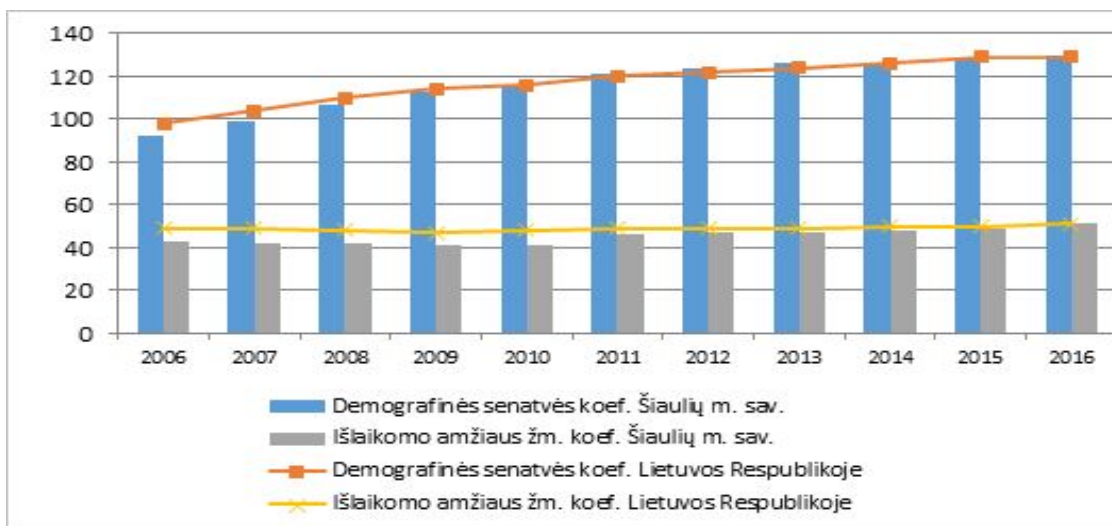

Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes Šiaulių miesto savivaldybėje

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Gyventojų skaičius (absoliutiniais dydžiais) mažėjimo tendencija stebima darbingo amžiaus gyventojų ir vaikų grupėse, nežymus padidėjimas – pensinio amžiaus gyventojų grupėje. Per 2006–2017 m. laikotarpį bendroje Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų struktūroje įvyko tokie pokyčiai:

1. Darbingo amžiaus gyventojų sumažėjo 2 proc. punkto (nuo 64 proc. (2006) iki 62 proc. (2017) arba nuo 78,692 tūkst. (2006) iki 62,783 tūkst. (2017)).
2. Vaikų 0–15 metų amžiaus dalis sumažėjo 2 proc. punkto (nuo 17 proc. (2006) iki 15 proc. (2017) arba nuo 20,848 tūkst. (2006) iki 15,653 tūkst. (2017)).
3. Pensinio amžiaus gyventojų dalis padidėjo 4 proc. punkto (nuo 19 proc. (2006) iki 23 proc. (2017) arba nuo 22,696 tūkst. (2006) iki 22,778 tūkst. (2017)).

Išlaikomo amžiaus žmonių ir demografinės senatvės koeficientas Šiaulių miesto savivaldybėje
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemiantys veiksniai

Kaip ir kitų šalies savivaldybių, taip ir Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygoja panašūs veiksniai. Dažniausi iš jų yra: nedarbas, alkoholio, narkotinių, psichotropinių ir kitų medžiagų vartojimas, psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta, visuomenės senėjimas, negalia.

Nedarbas susijęs su asmens ir jo šeimos negebėjimu apsirūpinti būtiniausiomis (maistu, drabužiais ir t. t.) ir kitomis prekėmis, sumokėti už būstą, komunalines paslaugas, vaikų ir (ar) savo mokslą, pramogas. Finansinis nepajėgumas susijęs su negalėjimu sumokėti už gydymo paslaugas, sveikatos draudimo nebuvimu, negalėjimu apsidrausti nuo nelaimių.

Alkoholio, narkotinių, psichotropinių ir kitų medžiagų vartojimas ir psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta lemia vaikų, suaugusių asmenų ir šeimų priskyrimą socialinės rizikos grupei. Socialinėmis paslaugomis (socialinių įgūdžių ugdymas, tarpininkavimas ir kitos) galima sumažinti neigiamas socialinių problemų pasekmes vaikams ir šeimoms.

Socialinių paslaugų poreikis tiesiogiai yra susijęs su vykstančiais socialiniais procesais visuomenėje. Pastarųjų metų šalies ekonominės sąlygos išryškino žmonių grupes, kurioms socialinės paslaugos tapo ypač svarbios. Kaip ir kitų šalies savivaldybių, Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemia panašūs veiksniai.

Demografinis senėjimas – tai gyventojų amžiaus kaita, pasižyminti senyvo amžiaus žmonių skaičiaus didėjimu arba jauno amžiaus žmonių skaičiaus mažėjimu. Tokius gyventojų amžiaus struktūros pokyčius lemia gimstamumo mažėjimas, suaugusių gyventojų sveikatos gerėjimas ir jų mirtingumo sumažėjimas, neigiamas migracijos neto.

Lietuvoje ir toliau fiksuojama ilgalaikė gyventojų senėjimo tendencija. 2017 m. Šiauliuose gyveno 17 528 vaikai, 22 267 pensinio amžiaus asmenys ir 61 419 darbingo amžiaus asmenų. Vaikai sudarė 17,32 proc., darbingo amžiaus asmenys – 60,68 proc., pensinio amžiaus asmenys – 22 proc. visų Šiaulių miesto gyventojų. Palyginus 2017 m. su 2016 metų duomenimis, išlieka panašūs rodikliai (2016 m. vaikai sudarė 17,51 proc., darbingo amžiaus asmenys – 61,19 proc., pensinio amžiaus asmenys – 22,32 proc. visų Šiaulių miesto gyventojų).

Senstant visuomenei, sunkėja mokesčių našta ekonomiškai aktyviems darbingo amžiaus gyventojams. Šiaulių miesto savivaldybėje senyvo amžiaus asmenys tampa viena iš svarbiausių socialinių paslaugų gavėjų grupių. Dažniausiai senyvo amžiaus asmenims reikalingos pagalbos į namus, socialinės globos, transporto paslaugos ir techninės pagalbos priemonės (vežimėliai

neįgaliesiems, lazdelės, vaikštytės) ir kitos paslaugos. Tikėtina, kad spartus miesto gyventojų senėjimas ir ateityje nulems ilgalaikės socialinės globos, slaugos ir sveikatos priežiūros paslaugų poreikio didėjimą.

Negalia. Įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos tikslus, svarbu teikti socialines paslaugas asmenims su negalia ir jų šeimoms, užtikrinant lygias galimybes jiems dalyvauti visose visuomenės gyvenimo srityse. Asmenims su negalia teikiamos socialinės paslaugos bendruomenėje padeda jiems sėkmingiau integruotis į visuomenę. Dauguma neįgaliųjų yra senyvo amžiaus asmenys, kuriems teikiama pagalba į namus, socialinė globa, transporto paslaugos, aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis, būsto pritaikymo ir kitos paslaugos.

Pensinio amžiaus miesto gyventojai kreipiasi į Savivaldybę dėl specialiųjų poreikių lygio nustatymo. Šiaulių miesto savivaldybėje per 2017 metus dėl sveikatos būklės 108 asmenims skirtas nuolatinės slaugos poreikis ir nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis. 252 asmenims specialiųjų poreikių lygis buvo nustatytas Specialiųjų poreikių lygių nustatymo komisijoje (248 asmenims nustatytas didelių, 4 – vidutinių specialiųjų poreikių lygis). 227 asmenims turėtas darbingumo lygis, sukakus senatvės pensijos amžių, buvo prilygintas specialiųjų poreikių lygiui (13 asmenų darbingumo lygis buvo prilygintas didelių specialiųjų poreikių lygiui, 214 asmenų – vidutinių specialiųjų poreikių lygiui).

Šiaulių mieste 2017 metais gyveno 8770 asmenų su negalia, palyginus su 2016 metais šis skaičius sumažėjo 50 asmenų (9,9 proc.). Asmenys su negalia 2017 metais sudarė 8,66 proc. visų Šiaulių miesto gyventojų. Vaikų su negalia 2017 metais buvo 649, t. y. 0,64 proc. visų Šiaulių miesto gyventojų.

Socialinės rizikos šeimos. Socialinės rizikos šeima apibrėžiama kaip šeima, kurioje auga vaikai iki 18 metų ir bent vienas iš tėvų piktnaudžiauja alkoholiu, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, dėl socialinių įgūdžių stokos nemoka ar negali tinkamai prižiūrėti vaikų, naudoja smurtą prieš vaikus, gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams ir todėl iškyta pavojus vaikų fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam vystymuisi bei saugumui. Socialinės rizikos šeimai priskiriama ir šeima, kurios vaikui įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta globa (rūpyba) arba (ir) apribota tėvų (tėvo ar motinos) valdžia. Šioms šeimoms reikalingos socialinės priežiūros paslaugos ir jų poreikis 2017 metais didėjo.

Socialinės priežiūros paslaugas šeimoms patiriančioms socialinę riziką 2017 metais teikė 15 socialinių darbuotojų Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centre, 6 – Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namuose, 4 – Labdaros paramos fondo „SOS vaikų kaimai Lietuvoje“ socialiniai darbuotojai. Vienam socialiniam darbuotojui 2017 metais teko vidutiniškai 13 šeimų patiriančių socialinę riziką (nustatytas normatyvas 1 socialinis darbuotojas dirba su 10 šeimų įtrauktų į socialinės rizikos šeimų apskaitą).

Iki 2017-10-01 į socialinės rizikos šeimų apskaitą buvo įtrauktos 307 šeimos, kuriose augo 426 vaikai. Per metus į socialinės rizikos šeimų sąrašą buvo įtrauktos 76 socialinės rizikos šeimos (2016 m. – 76 šeimos), išbrauktos 24 šeimos (2016 m. – 54 šeimos). Pagrindinės priežastys, dėl kurių šeimos buvo įtrauktos į apskaitą: dėl girtavimo, psichotropinių medžiagų vartojimo (18 šeimų), dėl socialinių įgūdžių stokos, dėl negebėjimo tinkamai rūpintis vaiku (43 šeimos), dėl vaikui nustatytos laikinosios globos (6 šeimos). Vaikai, augantys šeimose, įtrauktose į socialinės rizikos šeimų sąrašą, neturi tinkamų sąlygų pozityviai socializacijai, dažnai patiria smurtą, skurdą, tėvų nepriežiūrą.

Vaikų dienos centras – viešas juridinis asmuo ar jo padalinys, teikiantis dienos socialinės priežiūros ir ugdymo paslaugas. Centro veiklos tikslai – teikti dienos socialinės priežiūros ir ugdymo paslaugas vaikui ir jo šeimos nariams, ginti vaiko teises, padėti vaikui adaptuotis šeimoje bei visuomenėje. 2017 metais Šiaulių mieste veikė 7 vaikų dienos centrai, kuriuose buvo teikiamos informavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos. Vaikų dienos centrus lankė 213 vaikų iš socialinės rizikos šeimų. Įvertinus tai, kad vaikų dienos centrai ugdo santykių šeimoje kultūrą, skatina šeimų telkimąsi ir savitarpio pagalbą, teikia socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, sociokultūrinės ir kitas su vaiko ugdymu, jo teisių apsauga, integracija į šeimą, visuomenę susijusias paslaugas (socialinių, higienos įpročių formavimas,

pagalba ruošiant pamokas ir kt.), teikia informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugas, teikia socialinės ir psichologinės ar krizių įveikimo pagalbos paslaugas, organizuoja laisvalaikio užimtumą, todėl vaikų dienos centrų paslaugos turėtų būti prieinamos ne tik socialinės rizikos šeimų vaikams.

Siekiant teikti kompleksines paslaugas šeimai, kartu vykdant prevencinę veiklą ir siekiant įgalinti šeimas įveikti iškilusias problemas, Šiaulių miesto savivaldybėje nuo 2017 m. kovo mėn. pradėtas įgyvendinti projektas „Kompleksinė pagalba Šiaulių miesto šeimoms“.

Socialinės rizikos suaugę asmenys. Tai darbingo amžiaus asmenys, esantys socialiai atskirti dėl to, kad elgetauja, valkatauja, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomi nuo azartinių lošimų, yra įsitraukę ar linkę įsitraukti į nusikalstamą veiklą, yra patyrę ar kuriems kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje ir yra iš dalies ar visiškai netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Šiems asmenims teikiamos apnakvindinimo, apgyvendinimo nakvynės namuose ir krizių centre paslaugos. Pagrindinės priežastys, dėl kurių asmenys kreipiasi – neturėjimas nuolatinės gyvenamosios vietos, smurtas artimoje aplinkoje, grįžimas iš laisvės atėmimo vietų. Iš laisvės atėmimo vietų anksčiau laiko paleistų asmenų socialinės reabilitacijos programas vykdo Šiaulių apygardos probacijos tarnybos. 2017 m. iš laisvės atėmimo vietų grįžo 30 asmenų (2016 m. – 36 asmenys).

Tėvų globos netekę vaikai. 2017 m. Šiaulių miesto savivaldybėje buvo 74 vaikai, kuriems naujai nustatyta globa (rūpyba).

2017 m. Šiaulių miesto savivaldybėje buvo 345 be tėvų globos likę vaikai, iš kurių 222 globojami šeimose, 35 vaikai – šeimynose (V. Gumuliausko šeimynoje „Vaiko šviesa“, D. Gumuliauskienės šeimynoje „Vaiko draugas“, M. Ramonienės šeimynoje, R. Ramono šeimynoje), 89 vaikai – globos įstaigose. Per 2017 metus įvaikinti 9 miesto vaikai, kurie buvo globojami įstaigose. Palyginti su 2016 metais, globojamų vaikų skaičius padidėjo – buvo globojama 318 vaikų.

Pastebimai didėjant vaikų, netekusių tėvų globos ir apgyvendinamų globos įstaigose, skaičiui, yra skatinamas vaikų globos šeimoje procesas, atsižvelgiant į ilgalaikės valstybės politikos gaires – perėjimo nuo institucinės socialinės globos prie šeimoje teikiamos globos, pertvarkant įstaigas į bendruomeninius vaikų namus, kuriuose būtų globojami ne daugiau kaip 8 vaikai.

Įgyvendinus vaikų globos šeimoje priemones, pagerėtų vaikų gyvenimo kokybę, nes vaiko globa šeimoje yra ne tik ekonomiškai efektyvesnė, bet ir kokybiškesnė. Šeimoje ar šeimynoje globojamiems vaikams yra sudaromos sąlygos, artimos biologinėje šeimoje gyvenančių vaikų gyvenimo sąlygoms. Tai padeda mažinti vaikų socialinės atskirties riziką, užkertamas kelias daugeliui socialinių, psichologinių ir pedagoginių problemų atsirasti įvairiuose vaikų raidos etapuose.

4.3. Kiti rodikliai

Didelę reikšmę Šiaulių miesto savivaldybės socialiniam sektoriui turi gyventojų užimtumas ir nedarbas. Šiaulių teritorinės darbo biržos duomenimis, 2017 m. rugsėjo 1 d. Lietuvoje buvo 132,5 tūkst. bedarbių, arba 7,5 proc. šalies darbingo amžiaus gyventojų. 2017 m. rugsėjo 1 d. Šiaulių teritorinėje darbo biržoje registruoti bedarbiai sudarė 7,8 proc. apskrities darbingo amžiaus gyventojų, lyginant su 2016 m. rugsėjo 1 d. bedarbių dalis nepakito. Registruotas moterų nedarbas sumažėjo nuo 8,5 proc. iki 8,3 proc. Vyrų nedarbo rodikliai padidėjo nuo 7,2 proc. iki 7,3 proc. Jaunimo iki 24 m. amžiaus registruotas nedarbas sudarė 3,1 proc., jaunimo iki 29 m. amžiaus – 4 proc.

Registruoto nedarbo rodikliai mažėjo: Akmenės r., Radviliškio r., Šiaulių r., ir Pakruojo r. savivaldybėse, didėjo: Kelmės r., Šiaulių m. ir Joniškio r. savivaldybėse. Daugiausia darbingo amžiaus gyventojų buvo registruota bedarbiais Kelmės – 13 proc. ir Akmenės – 10,9 proc. rajonų savivaldybėse. Mažiausiai – Šiaulių m. – 5,1 proc. ir Šiaulių r. – 7,1 proc.

Per 2017 m. rugsėjo mėnesį įregistruota 1790 bedarbių (92 mažiau nei per rugpjūčio mėnesį) ir 2550 naujų darbo apsiūlymų (516 daugiau nei per rugpjūčio mėnesį). Per mėnesį į darbo rinką

sugrįžo 2750 darbo ieškančių asmenų: 1470 – įdarbinta, 944 – pradėjo veiklą pagal verslo liudijimą, 336 – nukreipti į aktyvios darbo rinkos politikos priemones.

Nedarbo lygis lemia socialinių pašalpų gavėjų skaičių savivaldybėje. Palyginus 2016 m., su 2017 m. socialinių pašalpų gavėjų skaičius sumažėjo nuo 3894 iki 2818 asmenų per metus, t. y. 1 076 socialinės pašalpos gavėjais mažiau (27,63 proc. mažiau). Šią situaciją lėmė griežta besikreipiančių asmenų gyvenimo sąlygų, gaunamų pajamų, turto patikra ir kontrolė.

2017 m., vykdant 2014–2020 metų iš Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo lėšų bendrai finansuojamą valstybės projektą „Parama maisto produktais“, maisto paketų, kurie yra papildoma parama nepasiturintiems asmenims, gavėjų skaičius buvo 3369 (2016 m. – 3780, 2015 m. – 4387). Gavėjų skaičius per paskutinius kelerius metus stabilizavosi ir nebeauga dėl sumažėjusio socialinės pašalpos gavėjų skaičiaus.

Nepalankios demografinės tendencijos – gimstamumo mažėjimas, šeimos struktūros kitimas (daugėja šeimų, kuriose yra tik vienas iš tėvų, dažniausiai – motina), visuomenės senėjimas, didėjanti jaunų žmonių emigracija, lemia socialinių problemų didėjimą, dėl kurio auga socialinių paslaugų poreikis. Apibendrinus galima teigti, kad pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai Šiaulių mieste yra senyvo amžiaus asmenys, asmenys su negalia ir jų šeimos, socialinės rizikos šeimos ir jose augantys vaikai.

Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių rodo, kad darbingo amžiaus gyventojų grupėje sumažėjimą didžiaja dalimi nulėmė gyventojų emigracija. Gyventojų amžiaus grupių santykis svarbus visuomenės socialinei-ekonominei gerovei užtikrinti, nes darbingo amžiaus gyventojams tenka vaikų ir senyvo amžiaus gyventojų išlaikymo našta. 2016 m. bendras išlaikomo amžiaus gyventojų (0–14 m. ir 60 m. ir vyresnių) skaičius, tenkantis šimtui 15–59 m. amžiaus gyventojų, Šiaulių miesto savivaldybėje siekia 51 asmenį (22 vaikai, 29 senyvo amžiaus asmenys), Lietuvoje pasiskirstymas yra toks pat. Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas 2006–2016 m. Šiaulių miesto savivaldybėje svyravo nuo 41 iki 51, o Lietuvoje – nuo 47 iki 51.

Demografinės senatvės koeficientas – pagyvenusių (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus. Per visą analizuojamą laikotarpį demografinės senatvės koeficientas didėjo tiek Šiaulių miesto savivaldybėje (nuo 92 (2006) iki 130 (2016)), tiek visos Lietuvos mastu (nuo 98 (2006) iki 129 (2016)). 2016 m. Šiaulių miesto savivaldybėje demografinės senatvės koeficiento rodiklis siekė 130, kas yra tik šiek tiek daugiau už Lietuvos Respublikos demografinės senatvės koeficiento rodiklį (129).

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų Savivaldybės
1.	Socialinės globos namai (trumpalaikė ir ilgalaikė socialinė globa)	Šiaulių miesto savivaldybės globos namai	Savivaldybės	60	53
		Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai	Savivaldybės	48	47
2.	Šeimynos	V. Gumuliausko šeimyna „Vaiko šviesa“	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	9	9
		D. Gumuliauskienės šeimyna „Vaiko draugas“	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	9	9
		M. Ramonienės šeimyna	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	5	5
		R. Ramono šeimyna	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	12	12
3.	Laikino gyvenimo namai (apgyvendinimo nakvynės namuose ir laikino	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikinojo apgyvendinimo tarnyba	Savivaldybės	160 (vietų)	160
		VŠĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Privati	10	10

	apnakvyndinimo paslauga,				
4.	Dienos socialinės globos centrai	Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinys dienos centras „Goda“	Savivaldybės	69	69
		Šiaulių miesto savivaldybės sutrikusio vystymosi kūdikių namų Dienos socialinės globos padalinys	Savivaldybės	4	4
		Šiaulių specialiojo ugdymo centro Dienos socialinės globos skyrius	Savivaldybės	17	17
5.	Savarankiško gyvenimo namai	Šiaulių miesto savivaldybės globos namai, Savarankiško gyvenimo namai	Savivaldybės	87	87
6.	Socialinės priežiūros centrai	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Dienos užimtumo grupė vaikams iš probleminių šeimų	Savivaldybės	25	Dalinis finansavimas
		VŠĮ „Mūsų draugas“	Privati	20	Dalinis finansavimas
		VŠĮ „Gelbėkit vaikus“	Privati	35	Dalinis finansavimas
		Klubas „Tarp savų“	Nevyriausybinių organizacijų	30	Dalinis finansavimas
		Šiaulių Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus katedros parapijos vaikų dienos centras „Vilties spindulys“	Religinė	35	Dalinis finansavimas
		LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ vaikų dienos centras „Parama šeimoms“	Labdaros paramos fondas	35	Dalinis finansavimas
		VŠĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Nevyriausybinių organizacijų	35	Dalinis finansavimas
7.	Bendruomeninės įstaigos*	Šiaulių artrito draugija „Artis“	Nevyriausybinių organizacijų	60	Dalinis finansavimas
		Šiaulių krašto žmonių, sergančių cukriniu diabetu, klubas „Lemtis“	Nevyriausybinių organizacijų	102	Dalinis finansavimas
		VŠĮ Šiaulių kurčiųjų reabilitacijos centras	Nevyriausybinių organizacijų	120	Dalinis finansavimas
		VŠĮ Šiaulių ir Tauragės regionų aklųjų centras	Nevyriausybinių organizacijų	140	Dalinis finansavimas
		Žmonių su fizine negalia sporto klubas „Entuziastas“	Nevyriausybinių organizacijų	39	Dalinis finansavimas
		Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Šiaulių viltis“	Nevyriausybinių organizacijų	51	Dalinis finansavimas
		Šiaulių miesto moterų krūties patologijos asociacija „Salvia“	Nevyriausybinių organizacijų	84	Dalinis finansavimas
		Šiaulių kurčiųjų sporto klubas „Aidas“	Nevyriausybinių organizacijų	64	Dalinis finansavimas
		Šiaulių miesto neįgaliųjų klubas „Dvasinė šiluma“	Nevyriausybinių organizacijų	94	Dalinis finansavimas
		Šiaulių miesto aklųjų ir silpnaregių sporto klubas „Perkūnas“	Nevyriausybinių organizacijų	57	Dalinis finansavimas

		Šiaulių miesto neįgaliųjų draugija	Nevyriausybinių organizacijų	95	Dalinis finansavimas
		Lietuvos neįgaliųjų draugija	Nevyriausybinių organizacijų	50	Dalinis finansavimas
		Šiaulių apskrities sergančiųjų išsėtine skleroze draugija	Nevyriausybinių organizacijų	62	Dalinis finansavimas
		Šiaulių miesto neįgaliųjų sporto klubas „Šiaulietis“	Nevyriausybinių organizacijų	19	Dalinis finansavimas
		VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Nevyriausybinių organizacijų	75	Dalinis finansavimas
		Šiaulių parkinsono draugija	Nevyriausybinių organizacijų	80	Dalinis finansavimas
		Žmonių su Dauno sindromu ir jų globėjų asociacija	Nevyriausybinių organizacijų	10	Dalinis finansavimas
		Asociacija „Maži žingsneliai“	Nevyriausybinių organizacijų	53	Dalinis finansavimas
8.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras	Savivaldybės	9 305 (gavėjai)	9 305
		Šiaulių vyskupijos Caritas	Religinė	53	Dalinis finansavimas
		Bendruomeniniai šeimos namai, VšĮ Socialinių inovacijų centras	Nevyriausybinių organizacijų	156	Dalinis finansavimas
		Bendruomeniniai šeimos namai, VšĮ Šiaurės Lietuvos kolegija	Nevyriausybinių organizacijų	277	Dalinis finansavimas
		VšĮ „Vilniaus SOS vaikų kaimas“ Bendruomeniniai vaikų globos namai	Nevyriausybinių organizacijų	7	Dalinis finansavimas
		„SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“	Labdaros paramos fondas	51 (šeimoms)	51 (šeimoms)

*2017 metais socialines paslaugas neįgaliems Šiaulių miesto gyventojams teikė šios nevyriausybines organizacijos, kurios buvo finansuojamos iš Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto ir valstybės biudžeto lėšų. Buvo teiktos sociokultūrinės ir kitas bendrąsias socialines paslaugas: neįgaliųjų socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymas, palaikymas ar atkūrimas; asmeninio asistento pagalba; neįgaliųjų užimtumo įvairiuose amatų būreliuose; meninių, sportinių ir kitų gebėjimų lavinimas.

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje pakankamumo lygis

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas reglamentuoja, kad socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos taip, kad būtų užtikrintas socialinių paslaugų prieinamumas asmeniui (šeimai) kuo arčiau jo gyvenamosios vietos, todėl pagrindinė socialinių paslaugų organizatorė yra Savivaldybė. Socialines paslaugas teikia biudžetinės, viešosios, privačios įstaigos.

Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo tikslas – grąžinti žmogaus gebėjimą pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę, suteikti pagalbą tiems, kurie negali be jos savarankiškai gyventi.

Šiaulių miesto gyventojams socialines paslaugas teikia Šiaulių miesto savivaldybės biudžetinės įstaigos.

Šiaulių miesto savivaldybės globos namų (toliau – Globos namai) (Energetikų g. 20A) tikslas – užtikrinti socialinį saugumą ir padėti įveikti socialinę atskirtį, ugdyti gebėjimus savarankiškai rūpintis savimi asmenims, dėl amžiaus ar neįgalumo iš dalies ar visiškai neturintiems, neįgijusiems arba praradusiems gebėjimus rūpintis asmeniniu gyvenimu, taip pat nesavarankiškiems ar iš dalies savarankiškiems senyvo amžiaus asmenims ir (ar) neįgaliesiems sudaryti sąlygas savarankiškai tvarkyti asmeninį ir socialinį gyvenimą skatinant ir ugdant jų saviraišką pagal turimus gebėjimus; teikti socialinės priežiūros, dienos, trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos ir slaugos paslaugas senyvo amžiaus asmenims, neįgaliesiems, turintiems proto ir psichinę negalią, gerinti šių žmonių gyvenimo kokybę, vykdyti jų socialinę integraciją. Įstaigoje veikia šie padaliniai: dienos centras „Goda“, Stacionarios globos ir slaugos padalinys, Savarankiško gyvenimo namai, Integralios pagalbos į namus padalinys.

Dienos centre „Goda“ (Žalgirio g. 3) teikiamos dienos socialinės globos paslaugos, neįgaliems asmenims, teikiama kompleksinė, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu.

Klientai dienos centre „Goda“ gali praleisti 8 valandas per dieną nuo pirmadienio iki penktadienio, maitinimas teikiamas tris kartus per dieną. Paslaugos sudėtis: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, bendravimas, laisvalaikio organizavimas, ugdymo organizavimas, maitinimo organizavimas, kasdieninio gyvenimo įgūdžių ugdymas ir palaikymas, darbinių įgūdžių ugdymas, sveikatos priežiūros paslaugos. Taip pat teikiamos ne visos dienos socialinės globos paslaugos. Tai paslauga, kai klientui teikiama kompleksinė, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu, bet ne ilgiau kaip 5 valandas per dieną. Paslaugos sudėtis tokia pat kaip dienos socialinės globos.

Dienos centre „Goda“ teikiamos vežimo specialiuoju transportu paslaugos. Paslauga, teikiama „Goda“ klientams, negalintiems dėl savo negalios naudotis visuomeniniu transportu, gyvenantiems toli nuo dienos centro „Goda“ ar esant nepatogiam susisiekimui nuo namų. 20 klientų naudojosi specialiojo transporto paslaugomis.

Dienos centre „Goda“ per 2017 m. suteikta socialinės globos paslaugų 72 asmenims, 5 asmenys teikiamų paslaugų atsisakė. 2017 m. paslaugos pradėtos teikti 2 naujiems asmenims. Gyventojų skaičius, gaunančių dienos socialines paslaugas 2017 metų pabaigoje – 69.

5 asmenys gavo trumpalaikės socialinės globos paslaugas, kur apsaugotame būste gyveno ir savarankiško gyvenimo įgūdžių mokėsi 5 jaunuoliai, turintys įvairių negalią.

2017 metais baigtas rengti projektas „Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinio dienos socialinės globos centro „Goda“ esamo pastato (Žalgirio g. 3) atnaujinimas“. Projektu siekiama gerinti socialinių paslaugų prieinamumą Šiaulių miesto savivaldybėje, mažinti regioninius skirtumus, plėtojant socialinių paslaugų infrastruktūrą socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms. Projekto tikslinė grupė – asmenys su negalia (išskyrus turinčius proto ar (ir) psichikos negalią). Kadangi pastatas, kur įsikūręs socialinės globos centras „Goda“, nepritaikytas asmenims su negalia, jame niekas nekeista nuo jo pastatymo metų, pastatas neatitinka higienos reikalavimų, baldai ir įranga susidėvėję, nekeisti nuo pastato pastatymo metų, todėl 2018 metais planuojama gauti lėšų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų A pastato dalies atnaujinimui (sąmatinė vertė – 815 tūkst. Eur). B pastato dalies atnaujinimo darbus (sąmatinė vertė – 664 tūkst. Eur), planuojama atlikti iš Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto (toliau – savivaldybės biudžetas) lėšų. 2018 – 2019 m. planuojami A ir B pastato dalies rekonstrukcijos darbai.

Stacionarios globos ir slaugos padalinys (Energetikų g. 20A) teikia ilgalaikės socialinės globos paslaugas. Ilgalaikė socialinė globa – tai visuma paslaugų, kurioms visiškai nesavarankiškam asmeniui neribotai teikiama kompleksinė, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba. Į socialinės globos namus nukreipiami asmenys, kuriems nustatytas ilgalaikės socialinės globos poreikis, reikalinga nuolatinė slauga ir priežiūra ir kuriems teikiamos socialinės paslaugos į namus yra neefektyvios. Per 2017 metus į Šiaulių miesto savivaldybės globos namus ilgalaikėi globai atvyko 57 asmenys, per metus mirė 17 asmenų.

Gyventojų skaičius gaunančių trumpalaikę socialinę globą 2017 metų pabaigoje – 25. 2017 metais trumpalaikės globos poreikis buvo nepatenkinamas, ypač žmonėms su proto ar (ir) psichikos negalia.

2017 metais Šiaulių miesto savivaldybės globos namai pateko tarp 20 Lietuvos pilotinių įstaigų finansuojamų iš ES „Equass Assurance“ kokybės sertifikatui įgyti. Kokybės vertinimas ir sertifikato įgijimas truks iki 2018 metų gruodžio 31 dienos. Sertifikuojama – ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa.

Savarankiško gyvenimo namuose (Energetikų g. 20A) suteikiamos namų aplinkos sąlygos ir reikalingos paslaugos suteikimos asmenims (šeimoms), kuriems nereikia nuolatinės, intensyvios priežiūros, sudarant jiems sąlygas savarankiškai tvarkyti savo asmeninį (šeimos) gyvenimą. Teikiamos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, apgyvendinimo, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymo ir palaikymo (namų ruošoje, tvarkant pinigų apskaitą, apsiperkant ir mokant mokesčius, planuojat ir atliekant namų ruošos darbus, bendraujant ir pan.), kitos socialinės paslaugos. Savarankiško gyvenimo namuose asmenys patys tvarkosi buitį (gaminasi maistą, moka

už komunalines paslaugas, apsiperka), iš dalies padedant socialiniam darbuotojui ar individualios priežiūros personalui. Socialiniai darbuotojai, padedant socialinių darbuotojų padėjėjams, organizuoja įvairias, gyventojų poreikius tenkinančias užimtumo veiklas: padeda tvarkytis butyje, organizuoja išvykas, minimos valstybinės ir asmeninės gyventojų šventės. Kartą per mėnesį aukojamos Šv. Mišios. Kineziterapeutas veda grupines ir individualias mankštas. Apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugų sudėtis konkrečiam asmeniui gali būti skirtinga, atsižvelgiant į jo poreikius.

Savarankiško gyvenimo namuose 2017 metais bendrosios paslaugos buvo suteiktos 93 asmenims, 3 asmenys išvyko gyventi savarankiškai, 2 asmenys mirė. 2017 metais socialinės priežiūros poreikis buvo nepatenkinamas, nes eilėje laukė 4 asmenys.

Integralios pagalbos į namus padalinys (Energetikų g. 20A) teikia visumą paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu asmens namuose. Integrali pagalba (socialinė globa ir slauga) asmens namuose teikiama 5 kartus per savaitę nuo 4 iki 8 val. per dieną, atsižvelgiant į paslaugų gavėjo sveikatos būklę. Integralios pagalbos namuose tikslas – siekti kokybiškos integralios pagalbos namuose senyvo amžiaus asmenims ir (ar) asmenims su negalia bei konsultacinės pagalbos šeimos nariams, prižiūrintiems šiuos asmenis, padėti šeimos nariams prižiūrintiems savo artimuosius derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus. Paslaugų gavėjai: suaugę asmenys su negalia ir senyvo amžiaus asmenys, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis ir kurie gyvenamąją vietą deklaravę Šiaulių miesto savivaldybėje. Integralios pagalbos gavėjams teikiamos informavimo, konsultavimo, maitinimo paslaugos, ugdomi ir palaikomi kasdieninio gyvenimo įgūdžiai (tvarkant pinigų apskaitą, apsiperkant, planuojant ir atliekant buitinius darbus), teikiama pagalba asmeniui rengiantis, maitinantis, prausiantis, judant, užtikrinamos asmens higieninės reikmės, administruojamas vaistų vartojimas, atliekamos injekcijos, pragulų profilaktika, matuojamas arterinis kraujo spaudimas ir kitos slaugos procedūros pagal įstaigos ir specialistų kompetenciją. Asmenims, prižiūrintiems artimuosius namuose, teikiamos individualios bei grupinės šeimos konsultacijos, siekiant jiems suteikti reikalingų žinių ir įgūdžių senyvo amžiaus ir neįgalių asmenų priežiūros bei slaugos srityje. Integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugomis per 2017 metus (projektas „Integrali pagalba į namus Šiaulių mieste“ Nr. 08.4.1-ESFA-V-01-0015) naudojosi 62 asmenys, 9 klientai mirė.

2017 metais pagal projektą „Tvaraus perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų sistemos sąlygų sukūrimas Lietuvoje“ nemokamai buvo teiktos „atokvėpio“ paslaugos Šiaulių miesto neįgaliųjų šeimos nariams, tėvams ar globėjams, kurie rūpinasi vaikais su proto ir (ar) psichikos negalia jų namuose. Šiaulių mieste paslaugos buvo suteiktos 10 proto ar (ir) psichikos negalią turintiems asmenims, jų šeimų nariams, tėvams ar globėjams. Vienam paslaugos gavėjui teikiamos paslaugos vidurkis – 336 akademinės valandos per 12 paslaugos teikimo mėnesių. „Atokvėpio“ paslauga padėjo tėvams, globėjams, rūpintojams atgauti jėgas bei suteikė galimybę dalyvauti darbo rinkoje, sociokultūriniame visuomenės gyvenime.

Paslaugą sudarė:

1. Specialisto atvykimas į paslaugos gavėjo namus.
2. Pagalba tenkinant paslaugos gavėjo fiziologinius poreikius (maitinimas, higiena, kūno priežiūra (esant būtinybei), užtikrinamas specialisto pritaikyto gydymo tęstinumas ar palaikymas.
3. Pagalba tenkinant paslaugos gavėjo psichosocialinius poreikius (pasivaikščiojimas, užsiėmimas paslaugos gavėjo norus ir gebėjimus atitinkančia veikla, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymas ir palaikymas, lankymasis įvairiose įstaigose ir institucijose ir pan.).
4. Pagalba šeimos nariams, tėvams ar globėjams buitinėse ir gyvenimiškose situacijose, susijusiose su paslaugos gavėjo poreikiais.

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centre (Tilžės g. 63B) veikia šie padaliniai: Administracija (Tilžės g. 63 B), Priėmimo ir dienos užimtumo tarnyba (Tilžės g. 63B), Pagalbos į namus tarnyba (Tilžės g. 63B), Paramos tarnyba (Stoties g. 9 C), Socialinės priežiūros socialinės rizikos šeimoms tarnyba (Stoties g. 9 C), Laikino apnakvindinimo tarnyba (Pakruojo g. 41).

Socialinių paslaugų centras, teikdamas bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas:

1. Informuoja ir konsultuoja bendruomenę apie teikiamas paslaugas, analizuoja ir rekomenduoja klientams reikiamą pagalbą, sudaro klientų užimtumo programas, organizuoja klientų socialinių įgūdžių palaikymą ir atkūrimą, fizinę ir psichologinę reabilitaciją bei sociokultūrinę veiklą, organizuoja būsto ir aplinkos neįgaliųjų poreikiams pritaikymo programas, neįgaliųjų aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis bei teikia kitas bendrąsias socialines paslaugas.

2. Teikia specialaus transporto paslaugas įvairių socialinių grupių asmenims, kurie dėl negalios, ligos ar senatvės turi judėjimo problemų ir dėl to ar dėl nepakankamų pajamų negali naudotis visuomeniniu ar individualiu transportu.

3. Organizuoja bei teikia socialinės priežiūros ir dienos socialinės globos ir slaugos paslaugas asmens (šėimos) namuose, padeda asmenims tvarkytis buityje, kad asmenys išvengtų stacionariosios globos paslaugų ar jas atitolintų.

4. Organizuoja socialiai remtinų ir rizikos grupių asmenų nemokamą maitinimą, aprūpina skurstančius asmenis būtiniaisiais daiktais (drabužiais, avalyne ir kt.), teikia asmens higienos ir kitas bendrąsias socialines paslaugas.

5. Vykdo socialinės priežiūros socialinės rizikos šeimoms, kur auga vaikai ir kuriose vyrauja krizė dėl piktnaudžiavimo alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis arba kurios dėl negalios, skurdo, socialinių įgūdžių stokos negali ar nemoka prižiūrėti vaikų, arba (ir) naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, arba (ir) gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šėimos (vaikų) interesams ir pan.

6. Organizuoja ir teikia globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams – atrankos, konsultavimo bei mokymų organizavimo paslaugas, suteikiant žinių ir kompetencijų, reikalingų auginant globojamus (rūpinamus) ir įvaikintus vaikus.

7. Teikia trumpalaikės socialinės globos bei laikino apnakvindinimo paslaugas gyvenamosios vietos neturintiems ar laikinai negalintiems ja naudotis socialinės rizikos suaugusiems asmenims ir asmenims krizių atvejais ar dėl šėimoje iškilusių problemų, dėl kurių iškyla grėsmė asmens sveikatai ar gyvybei.

Per 2017 m. suteikta 216 702 paslaugos 9 305 paslaugų gavėjų.

Socialinės priežiūros paslaugas šeimoms patiriančioms socialinę riziką teikė 16 socialinių darbuotojų. Šėimų patiriančių socialinę riziką skaičius per 2017 metus kito, nes vienos šėimos įrašomos į apskaitą (55 šėimos), kitos iš jos išbraukiamos (19 šėimų), tuo pačiu keitėsi ir vaikų skaičius. 2017 metų pabaigoje tarnyba dirbo su 266 socialinės rizikos šėimomis, kurioms buvo suteiktos 21 092 paslaugos. Taip pat socialiniams darbuotojams teko atlikti didelį prevencinį darbą su 48 socialinių problemų turinčiomis šėimomis (signalinės šėimos), kuriose auga 80 vaikų, tam, kad jos galėtų sėkmingai funkcionuoti ir nepatektų į socialinės rizikos šėimų apskaitą. Per 2017 metus 12 vaikų iš globos įstaigų sugrįžo į šėimas. Siekiant užtikrinti šėimoje augančių vaikų saugumą ir visavertį vystymąsi 51 vaikui buvo nustatyta laikinoji globa (rūpyba), o jų tėvams socialiniai darbuotojai toliau teikė socialines paslaugas, kad būtų sudaryta galimybė vaikams grįžti į biologinę šėimą.

Populiarinant globą šėimoje ir įvaikinimą, skatinant šėimas įvaikinti ir globoti, Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centre įsteigtos dvi globėjų (rūpintojų) ir tėvių mokymo ir konsultavimo (GIMK) socialinių darbuotojų pareigybės. Atestuoti socialiniai darbuotojai teikia pagalbą globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams – atrankos, konsultavimo bei mokymų organizavimo paslaugų teikimas, žinių ir kompetencijų, reikalingų auginant globojamus (rūpinamus) ir įvaikintus vaikus suteikimas.

2017 m. įvadinius GIMK mokymus lankė 21 asmuo (19 šėimų), iš jų: 21 asmuo (19 šėimų), norinčių globoti (rūpinti) vaiką (-us). Atestuoti socialiniai darbuotojai, teikiantys pagalbą globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams, paruošė 13 asmenų (11 šėimų) išvadas apie asmenų pasirengimą globoti (rūpintis) vaikus. Iš viso per 2017 m. 409 klientams buvo suteiktos 529 paslaugos.

Integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugomis per 2017 metus (projektas „Integrali pagalba į namus Šiaulių mieste“ Nr. 08.4.1-ESFA-V-01-0015) naudojosi 52 asmenys, kuriems buvo suteiktos 92 905 paslaugos. Vienam klientui per 2017 metus vidutiniškai suteiktos 1 786 paslaugos.

2017 m. Pagalbos į namus tarnybos paslaugomis naudojosi 260 klientų, kuriems buvo suteikta 32 672 paslaugų. Pagalbos į namus paslaugos ne tik pagerina senų ir neįgalių žmonių gyvenimo kokybę, bet ir yra ekonomiškiausia socialinių paslaugų rūšis.

Laikino apgyvendinimo tarnyboje per 2017 m. apgyvendinimo nakvynės namuose paslaugomis, kuriomis asmeniui (šeimai) teikiama kompleksinė, specialistų nuolatinės priežiūros reikalaujanti pagalba, benamystės ar krizių atvejais, taip pat socialinės rizikos asmenims (šeimoms) ir jų vaikams pasinaudojo 146 asmenys (2015 m. – 188 asmenys, 2016 m. – 165 asmenys), kuriems buvo suteikta 7 997 paslaugų. Palyginti su 2016 m. paslaugų gavėjų skaičius sumažėjo 11 proc., o suteiktų paslaugų skaičius sumažėjo 48 proc.

Taip pat Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikino apgyvendinimo tarnyboje yra teikiama laikino apnakvindinimo paslauga. Tai nakvynės ir būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių) suteikimas asmenims, kurie yra benamiai, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, esant krizinei situacijai ir pan., kai, nesuteikus šių paslaugų, iškyla grėsmė asmens sveikatai ar gyvybei. Nuo 2016 m. lapkričio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d. laikino apnakvindinimo paslauga pasinaudojo 130 asmenų, kuriems buvo suteiktos 882 paslaugos. Per 2017 m. laikino apnakvindinimo paslauga pasinaudojo 206 asmenys, kuriems buvo suteiktos 6 662 paslaugos.

2017 metais Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Paramos tarnyboje 537 socialiai remtiniams asmenims buvo suteiktos 11 318 maitinimo organizavimo paslaugos (su Šiaulių miesto savivaldybės Paramos teikimo komisijos nukreipimais). Maitinimo organizavimo paslaugos (be Šiaulių miesto savivaldybės Paramos teikimo komisijos nukreipimų) buvo suteiktos 15 200 kartų 720 paslaugų gavėjams.

2017 metais Paramos tarnybos klientai buvo aprūpinami būtiniausiais drabužiais ir avalyne. Per šį laikotarpį 1 321 paslaugų gavėjams buvo suteikta 1 442 paslaugų. Palyginti su 2016 m., šių paslaugų gavėjų sumažėjo 4 proc., o paslaugų skaičius sumažėjo 25 proc.

2017 m. asmens higienos ir sveikatos priežiūros paslaugomis naudojosi 741 asmuo, kuriems buvo suteiktos 1 555 paslaugos.

Socialinių paslaugų centro Dienos užimtumo grupėse 2017 m. buvo suteiktos 8 526 sociokultūrinės paslaugos 150 paslaugų gavėjams.

2017 m. Socialinių paslaugų centras ir toliau vykdė neįgaliųjų ir pensinio amžiaus asmenų aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis. 2017 m. buvo suteiktos 1 840 neįgaliųjų aprūpinimo techninėmis pagalbos priemonėmis paslaugos 985 paslaugų gavėjams.

Transporto paslaugomis 2017 m. naudojosi 126 paslaugų gavėjai, kuriems suteiktos 1 166 paslaugos.

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centre buvo vykdoma Būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymo neįgaliesiems programa. 2016 m. pritaikyta gyvenamoji aplinka ir būstai 17 asmenų su negalia, per 2017 m. planuojama pritaikyti gyvenamąją aplinką ir būstą 24 asmenims su negalia (19 suaugusių ir 5 vaikams).

Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai (toliau – Vaikų globos namai) (K. Korsako g. 61) – stacionari biudžetinė įstaiga, teikianti ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugas ir vykdanči globėjo (rūpintojo) funkcijas tėvų globos netekusiems vaikams nuo gimimo iki 18 metų amžiaus. Globos namuose gyvenantiems vaikams yra teikiamos apgyvendinimo, maitinimo, sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo, informavimo, konsultavimo, atstovavimo ir tarpininkavimo, kasdienio gyvenimo bei darbinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, laisvalaikio organizavimo paslaugos. Atsižvelgiant į vaiko amžių, brandą, individualius poreikius, sveikatos būklę sudaromas ir įgyvendinamas individualus vaiko socialinės globos planas. Siekiant visapusiško vaikų užimtumo, vaikų globos namuose veikia papildomo ugdymo būreliai (muzikos, dailės, sporto, technologijų), kuriuose sudarytos galimybės atsiskleisti vaikų gabumams, kūrybiškumui, iniciatyvumui, saviraiškai. Tiesiogiai su vaikais dirba socialinio darbo organizatorius, 2 socialiniai pedagogai, 14 socialinių darbuotojų, 28 socialinių darbuotojų padėjėjų, 1 psichologas, 1 sveikatos priežiūros specialistas ir 3 neformaliojo ugdymo pedagogai.

2017 m. sausio 1 d. Vaikų globos namuose socialines paslaugas gavo 52 vaikai: 47 vaikai mokyklinio, 5 priešmokyklinio ir ikimokyklinio amžiaus. Jų priežiūra vykdoma 6 šeimynose, kurių

kiekvienoje yra vidutiniškai 8 vaikai. Per 2017 metus vidutinis metinis vaikų skaičius – 48, iš jų 1 išlaikomas iš valstybės biudžeto lėšų, 47 iš dalies išlaikomi iš savivaldybės biudžeto lėšų. Įstaiga siekia kokybiškai vykdyti vaiko globėjo (rūpintojo) pareigas, ugdyti ir rengti savarankiškam gyvenimui, užtikrinti fizinį ir psichinį vaiko saugumą.

2017 m. vieno globotinio išlaikymas mėnesiui siekia 944 Eur (1,2 proc. daugiau nei 2016 metais).

Nuo 2017 m. kovo 1 d. Vaikų globos namai pietinėje miesto dalyje (Gytarių, Dainų, Lieporių – Šventupio seniūnaitijų teritorijoje) pradėjo teikti socialinės priežiūros paslaugas šeimoms patiriančioms socialinę riziką ir ištrauktoms į apskaitą. 6 socialiniai darbuotojai teikia socialines paslaugas 70 socialinės rizikos šeimų, kuriose auga 119 vaikų.

Siekiant užtikrinti likusio be tėvų globos vaiko teisių ir įstatymų ginamų interesų įgyvendinimą ir apsaugą, suteikiant vaikui tokias artimiausias šeimos gyvenimui sąlygas, kokių reikia jo fizinei, protinei, dvasinei, dorovinei bei socialinei raidai, organizuojama vaiko priežiūra socialinio globėjo šeimoje. Globėjų centras teikia socialines paslaugas socialiniams globėjams. 2017 metais Globėjų centro funkcijas vykdė Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai, kurie dirbo kartu su partneriu – Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centru. 2017 m. gruodžio mėn. 5 socialiniai globėjai laikinosios globos paslaugas (iki 12 mėn.) teikė 7 tėvų globos netekusiems vaikams.

Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namai (toliau – Kūdikių namai) (Vilniaus g. 303) yra licencijuota sveikatos priežiūros įstaiga, teikianti gydymo, ankstyvosios reabilitacijos, globos, socialines bei ugdymo paslaugas Šiaulių apskrities ir kitų apskričių, kuriose nėra tokių įstaigų, tėvų ar artimųjų globos netekusiems vaikams iki 4 metų amžiaus imtinai, o vaikams su negalia iki 6 metų amžiaus. Kūdikių namuose organizuojama veikla, atsižvelgiant į vaiko individualius poreikius bei raidą: vykdoma vaikų ligų prevencija ir gydymas, raidos sutrikimų ankstyvoji reabilitacija, ankstyvasis ugdymas, socialinė reabilitacija. Pagrindinis įstaigos tikslas – trumpinti vaiko buvimo įstaigoje laiką, siekiant kuo greičiau grąžinti vaiką į biologinę šeimą ar rasti įtėvių (globėjų) šeimas.

Vaikai į Kūdikių namus patenka iš rizikos grupės šeimų, netekę tėvų globos. 2017 metais į įstaigą atvyko 35 vaikai: iš biologinių šeimų atvyko 15 vaikų, iš gydymo įstaigų 20 vaikų. Įstaigoje veikia 6 vaikų grupės, viena iš jų – intensyvios slaugos. Nuo 2016 m. Kūdikių namuose veikia Socialinės globos skyrius. Šią dienos grupę lanko 4 vaikai, turintys sunkią negalią. Socialinės globos skyriuje teikiamos šios paslaugos: dienos socialinė globa, trumpalaikė „atokvėpio“ socialinė paslauga, trumpalaikė tęstinė socialinė paslauga, sveikatos priežiūros, ugdymo, užimtumo specialistų paslaugos.

Aktyviai dirbant socialinį darbą, daugiau vaikų grąžinama į biologines šeimas. Grąžinus vaiką į šeimą, išsprendžiamos jo bei šeimos socialinės-psichologinės problemos, mažėja ir (ar) visai išnyksta vaiko menkavertiškumo kompleksas. Siekiant užsibrėžtų tikslų bei kryptingai einant numatytu keliu, trumpėja vaikų buvimo įstaigoje laikas: 2017 m. 15 vaikų sugrįžo į biologines šeimas, 7 vaikų buvo įvaikinta. Vaikų, kuriems 2017 m. pakeista globos (rūpybos) forma į globą (rūpybą) šeimoje arba šeimynoje, skaičius – 9.

Šiaulių specialiojo ugdymo centro Dienos socialinės globos skyriuje (Dainų g. 96) teikiamos socialinės globos paslaugos asmenims su negalia (su vidutinių ar sunkių judesio ir (ar) lėtinių neurologinių sutrikimais, turintiems kompleksinę negalią, kurios derinyje yra vidutinių ar sunkių judesio ir padėties ir (ar) lėtiniai neurologiniai sutrikimai). Skyriuje yra 24 vietos. 2017 m. pradžioje įstaigą lankė 11 Šiaulių miesto gyventojų, o metų pabaigoje – 17.

Vaikų dienos centrai Šiaulių mieste teikia dienos socialinės priežiūros ir ugdymo paslaugas. Vaikų dienos centro teikiamų paslaugų ir vykdomų veiklų tikslinės grupės yra vaikai iš socialinės rizikos ir (ar) nepasiturinčių gyventojų šeimų, taip pat jų šeimos nariai.

Vaikų dienos centrai vykdo šias funkcijas:

- teikia socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, sociokultūrinės ir kitas su vaiko ugdymu, jo teisių apsauga, integracija į šeimą, visuomenę susijusias paslaugas (socialinių, higienos įpročių formavimas, pagalba ruošiant pamokas ir kt.);
- teikia informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugas;
- organizuoja nemokamą centrą lankančių vaikų maitinimą;

- teikia socialinės ir psichologinės ar krizių įveikimo pagalbos paslaugas, organizuoja laisvalaikio užimtumą;

- plėtoja ir palaiko nuolatinius ryšius su savo veiklos teritorijoje veikiančiomis mokyklomis, policija, nevyriausybinėmis organizacijomis, savivaldybės ir gyvenamosios vietos bendruomenėmis, religinėmis bendruomenėmis ir bendrijomis ir su vaiko teisių apsauga susijusiomis bei pagalbą vaikams, šeimai teikiančiomis institucijomis ir įstaigomis.

2017 metais Šiaulių mieste veiklą vykdė 7 Centrai, iš kurių 6 priklauso NVO sektoriui:

VŠĮ „Mūsų draugas“ Vaikų dienos centras, esantis Tiesos g. 3, Šiauliuose, kurį lankė 20 vaikų;

VŠĮ „Gelbėkit vaikus“ Šiaulių vaikų dienos centras, esantis Darbininkų g. 30, Šiauliuose, kurį lankė 35 vaikai;

klubas „Tarp savų“, esantis Aušros al. 64, Šiauliuose, kurį lankė 30 vaikų;

Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus katedros parapijos vaikų dienos centras „Vilties spindulys“, esantis Žvejų sk. 5, Šiauliuose, kurį lankė 35 vaikai;

VŠĮ „Motinos Teresės šeimų namai“, esanti Žemaitės g. 71, Šiauliuose, kurią lankė 35 vaikai;

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Dienos užimtumo grupė vaikams iš probleminių šeimų, esanti Stoties g. 9C, Šiauliuose, kurią lankė 25 vaikai;

Labdaros paramos fondas (toliau – LPF) „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ vaikų dienos centras „Parama šeimoms“, esantis Radviliškio g. 66, Šiauliuose, kurį lankė 35 vaikai.

2017 m. vaikų dienos centrus lankė 215 vaikų.

Eil.nr.	Vaikų centro pavadinimas	Adresas	Lankančių vaikų skaičius
1.	VŠĮ „Gelbėkit vaikus“	Darbininkų g. 30	35
2.	VŠĮ „Mūsų draugas“	Tiesos g. 3	20
3.	Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų centro Dienos užimtumo grupė vaikams iš probleminių šeimų	Stoties g. 9C	25
4.	Klubas „Tarp savų“	Aušros alėja 64	30
5.	Šiaulių šv. apaštalo Petro ir Pauliaus katedros parapijos vaikų dienos centras „Vilties spindulys“	Žvejų skr. 5	35
6.	VŠĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Žemaitės g. 71	35
7.	LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ vaikų dienos centras „Parama šeimoms“	Radviliškio g. 66	35

Viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka 2017 metais pirkto socialinės paslaugos.

LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“ teikė socialinės priežiūros paslaugas socialinės rizikos šeimoms Šiaulių miesto Šimšės, Zoknių, Pabalių seniūnaitijų ir Rėkyvos seniūnijos teritorijoje šeimoms patiriančioms socialinę riziką ir įtrauktoms į apskaitą. Organizacijoje dirba 4 socialiniai darbuotojai. Įgyvendinant šeimų stiprinimo programą Šiaulių mieste Labdaros ir paramos fondo „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ 2017 metais socialiniai darbuotojai dirbo su 51 šeima, kuriose augo 103 nepilnamečiai vaikai (2016 m. spalio mėn. buvo dirbama su 37 šeimomis, kuriose augo 64 nepilnamečiai vaikai). Psichologų bei psichiatrų konsultacijas gavo 20 asmenų, pozityvios tėvystės mokymuose dalyvavo 10 šeimų, 5 šeimoms buvo suorganizuota nemokama teisinė pagalba, 3 šeimos įrašytos į eilę socialiniam būstui gauti.

Viešosios įstaigos „Vilniaus SOS vaikų kaimas“ Šiaulių miesto vaikams, likusiems be tėvų globos, teikė laikinosios socialinės globos paslaugas. Įgyvendinant nacionalinį projektą „Tvaraus perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų sistemos sąlygų sukūrimas Lietuvoje (Nr. 08.4.1-ESFA-V-405-01-0001)“ Šiaulių regione parengtos trys socialinių globėjų šeimos, kuriose nuo 2017 m. liepos mėn. 2 vaikams teikiamos laikinosios globos paslaugos.

2017 m. birželio mėn. įkurti šeimos modelio bendruomeniniai vaikų globos namai (J. Šliūpo g. 31B), kuriose šiuo metu laikina globa teikiama 7 vaikams, likusiems be tėvų globos.

VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“ (toliau – Šeimų namai) (Žemaitės g. 71) teikė kompleksinės pagalbos paslaugas krizinės motinystės atvejais Šiaulių miesto socialinės rizikos suaugusiems asmenims bei šeimoms. Yra teikiamos apgyvendinimo paslaugos Šeimų namuose Šiaulių miesto socialinės rizikos suaugusiems asmenims bei šeimoms, neturintiems gyvenamosios vietos ar dėl tam tikrų priežasčių negalintiems ja naudotis. Paslaugos trukmė – iki 6 mėnesių, tačiau esant motyvuotam poreikiui ir galimybei, 6 mėnesių laikotarpis gali būti pratęstas. Specialistai teikė informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugas, psichologinės pagalbos, teisininko bei intensyvią krizių įveikimo pagalbą, įgūdžių ugdymo ir palaikymo, darbinių įgūdžių ugdymo paslaugas. Paslauga apima pagalbą visiems šeimos nariams, kuomet sistemiskai dirbama su visa šeima bei jos aplinka, kad šeimos nariai vis sąmoningiau prisiimtų atsakomybę už savo sprendimus bei savo gyvenimo kūrimą. Per lygiaverčių tarpasmeninių santykių atkūrimą šeimos nariai yra motyvuojami siekti teigiamų pokyčių. 2017 metais paslaugas gavo 12 moterų ir 1 vyras (tėvas). Šeimų namų vaikų dienos centre „Aš ir draugai“ teikiamos vaikų priežiūros paslaugos. Per 2017 metus vaikų priežiūros ir užimtumo paslaugų suteikta 84 vaikams.

Projektas „Kompleksinė paslaugos šeimai Šiaulių miesto savivaldybėje“. Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų prieinamumą visoms šeimoms, ne tik socialinės rizikos, kai patiriami įvairūs sunkumai, susiduriama su krizinėmis situacijomis dėl vaikų auklėjimo, skyrybų, šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimo, netekčių, negalios ir kitų socialinės rizikos veiksnių, 2017 m. Savivaldybėje pradėtas įgyvendinti projektas „Kompleksinė paslaugos šeimai Šiaulių miesto savivaldybėje“. Šeimoms teikiamos pozityvios tėvystės, psichosocialinės, šeimos įgūdžių ugdymo ir sociokultūrinės, vaikų priežiūros ir pavežėjimo paslaugos. Kompleksinės paslaugos šeimai buvo teiktos bendruomeniniuose šeimos namuose: Šiaurės Lietuvos kolegija teikė paslaugas pietinėje miesto dalyje, o centrinėje miesto dalyje – VšĮ Socialinių inovacijų centras.

Šiaulių miesto socialinių paslaugų įstaigų tinklas išsidėstęs pakankamai tolygiai. Savivaldybės socialines paslaugas teikiančios įstaigos yra išsidėčiusios įvairiose miesto vietose.

Šiaulių miesto savivaldybėje vyraujančios demografinės tendencijos lemia socialinių paslaugų orientuotumą į pagyvenusius ir neįgalius asmenis. Tam, kad senyvo amžiaus žmonės ar asmenys su negalia kuo ilgiau savarankiškai gyventi namuose, būtina jiems sudaryti galimybę gauti tiek socialines, tiek sveikatos priežiūros paslaugas namuose.

Integrali pagalba (dienos socialinė globa ir slauga) asmens namuose. Siekiant mažinti pagyvenusių asmenų ir asmenų su negalia institucinės globos mastą ir orientuotis į bendruomeninių socialinių paslaugų plėtrą, nuo 2015 m. Savivaldybėje įgyvendinamas projektas „Integralios pagalbos teikimas Šiaulių mieste“. Teikiant kompleksines integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugas, sudarytos sąlygos artimiesiems, prižiūrintiems neįgalius šeimos narius, įgyti, tobulinti profesinę kvalifikaciją ir (arba) dalyvauti darbo rinkoje, o jų globojamiems šeimos nariams – kiek įmanoma ilgiau likti gyventi savo namuose ir gauti reikiamą pagalbą. Projekto trukmė iki 2020 m. sausio 31 d. Paslaugos teikiamos vaikams su negalia, darbingo amžiaus asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims bei teikiama konsultacinė pagalba jų šeimos nariams. 2017 metais integralios pagalbos asmens namuose suteikta daugiau kaip 176 asmenims. Integralios pagalbos (socialinė globa ir slauga) paslaugas asmens namuose teikė Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro, Šiaulių miesto savivaldybės globos namų ir Šiaulių vyskupijos Caritas komandos.

Socialinės globos paslaugos socialinės globos įstaigose. Aktuali yra senyvo amžiaus žmonių ir suaugusių žmonių su negalia, kuriems nustatyta proto ar psichikos negalia, apgyvendinimo globos namuose problema. Dėl spartaus senėjimo proceso ir didėjančio sergančių įvairiomis ligomis (tiek fizine, tiek psichikos ir proto) asmenų skaičiaus išlieka ilgalaikės socialinės globos socialinės globos įstaigose poreikis. Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams ilgalaikės socialinės globos paslaugos yra teikiamos ne tik miesto teritorijoje esančioje socialinės globos įstaigoje, bet ir kitose šalyje esančiose socialinės globos įstaigose (Aukštėlkės, Jurdaičių, Linkuvos, Skemų, Lavėnų, Aknystos, Zarasų, Dūseikių, Ventos valstybės socialinės globos namuose; specialiuosiuose socialinės globos namuose „Tremtinių namai“, Senjorų socialinės globos namuose; privačiose įstaigose: VšĮ „Senolių namai“, VšĮ Antavilių pensionatas, VšĮ „Ežerėlio slaugos namai“, UAB

„Sidabrinis amžius“, UAB „Sagera“ Beržėnų senjorų namuose, UAB „Zimperija“, UAB Pamario senjorų namuose, VšĮ Jonišķio Švč. Mergelės Marijos parapijos senelių globos namuose „Santara“; kitų savivaldybių – Akmenės r. socialinių paslaugų namuose, Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namuose ir kt.). 2017 metais 21 socialinės globos namuose socialinės globos (trumpalaikės, ilgalaikės) paslaugas gavo 152 Šiaulių miesto gyventojai.

Eil. nr.	Socialinės globos įstaiga	Ilgalaikė socialinė globa (asmenų sk.)	Trumpalaikė socialinė globa (asmenų sk.)
1.	Aukštelkės socialinės globos namai	57	1
2.	Jurdaičių socialinės globos namai	9	2
3.	Linkuvos socialinės globos namai	21	
4.	Skemų socialinės globos namai	10	
5.	Lavėnų socialinės globos namai	3	
6.	Aknystos socialinės globos namai	1	
7.	Zarasų socialinės globos namai	1	
8.	Dūseikių socialinės globos namai	7	
9.	Ventos socialinės globos namai	2	
10.	VšĮ Antavilių pensionatas	1	
11.	VšĮ „Ežerėlio slaugos namai“	1	
12.	UAB „Sagera“ Beržėnų senjorų namai	4	
13.	UAB „Zimperija“	3	2
14.	VšĮ Jonišķio Švč. Mergelės Marijos parapijos senelių globos namai „Santara“	2	
15.	Akmenės r. socialinių paslaugų namai	1	
16.	Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai	9	3
17.	UAB „Sidabrinis amžius“	1	
18.	Senjorų socialinės globos namai		1
19.	Specialieji socialinės globos namai „Tremtinių namai“	1	
20.	UAB „Pamario senjorų namai“	1	
21.	VšĮ „Senolių namai“	1	7
Iš viso:		136	16

Per 2017 metus naujai suteiktos socialinės globos (trumpalaikės, ilgalaikės) paslaugos asmenims šiose socialinės globos įstaigose:

Eil. nr.	Socialinės globos įstaiga	Ilgalaikė socialinė globa (asmenų sk.)	Trumpalaikė socialinė globa (asmenų sk.)
1.	Aukštelkės socialinės globos namai	9	
2.	Jurdaičių socialinės globos namai	1	2
3.	Linkuvos socialinės globos namai	7	
4.	Lavėnų socialinės globos namai	1	1
5.	Dūseikių socialinės globos namai	2	
6.	Ventos socialinės globos namai	1	
7.	UAB „Sagera“ Beržėnų senjorų namai	4	1
8.	UAB „Zimperija“	3	
9.	Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai	7	4
10.	UAB „Sidabrinis amžius“	1	
11.	Specialieji socialinės globos namai „Tremtinių namai“	1	
12.	UAB Pamario senjorų namai	1	

13.	VšĮ „Senolių namai“	1	6
	Iš viso	39	14

Vertinant socialinių paslaugų teikimo Šiaulių miesto savivaldybėje pakankamumo lygį, matyti, kad išlieka nepakankamas socialinės globos (ilgalaikės, trumpalaikės) paslaugų senyvo amžiaus, suaugusiems asmenims su negalia (fizine, o ypač protine ir psichikos). Nėra alternatyvių paslaugų po institucinės globos likusiems be tėvų globos vaikams, asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims, trumpalaikės socialinės globos „atokvėpio“ paslaugos ar tęstinės socialinės paslaugos darbo savaitę (paromis), savarankiško gyvenimo namų sulaukusiems pilnametystės asmenims (iki 21 m.) po institucinės vaiko socialinės globos.

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal įmonių socialines grupes	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka vietų (paslaugų skaičius)	Iš jų finansuoja Savivaldybė
		įvertintas (suteikta)	nepatenkintas (laukiantys eilėje)		
1.	Ilgalaikė socialinė globa (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai)	57	2	0,56	57
2.	Trumpalaikė socialinė globa (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai)	25	0	0,25	25
3.	Dienos socialinė globa institucijoje (Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinys dienos centras „Goda“, Šiaulių miesto savivaldybės sutrikusio vystymosi kūdikių namų Dienos socialinės globos padalinys, Šiaulių specialiojo ugdymo centro Dienos socialinės globos skyrius)	90	0	0,89	90
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose (integrali pagalba) (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai, Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras, Šiaulių vyskupijos Caritas)	176	0	1,74	176
5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai)	93	4	0,92	93
6.	Pagalba į namus (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras)	260	0	2,57	260
7.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šėimos) namuose (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras, Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai, LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“)	307	0	3,03	307
8.	Laikinas apnakvindinimas (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikinojo apgyvendinimo tarnyba)	206	0	2,04	206
9.	Kitos socialinės priežiūros paslaugos:				
	apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų	156	0	1,54	156

	<i>centro Laikinojo apgyvendinimo tarnyba, VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“)</i>				
	pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras)	21	0	0,21	0
10.	Bendrosios socialinės paslaugos (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, maitinimo organizavimas, aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne, transporto organizavimas, sociokultūrinės paslaugos, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas) (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras, Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai, LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“)	7 372 (asmenys)	191 (asmenys)	72,84	7 372

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Šiaulių mieste socialinės paslaugos teikiamos šių socialinių grupių asmenims:

- likę be tėvų globos vaikai ir jų šeimos;
- socialinės rizikos vaikai ir jų šeimos;
- vaikai su negalia ir jų šeimos;
- senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos;
- suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos;
- socialinės rizikos suaugę asmenys ir jų šeimos;
- socialinės rizikos šeimos.

Šiaulių mieste bendrąsias socialines paslaugas (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo) teikia visos socialines paslaugas teikiančios įstaigos.

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro teikiamos bendrosios socialinės paslaugos (aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne, sociokultūrinės paslaugos, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas) tenkina socialinių paslaugų poreikį. Maitinimo poreikis yra netenkinamas, nes eilėje nuo gruodžio mėnesio laukiančių yra 191 asmuo. Transporto paslauga vidutiniškai per mėnesį teikiama 51 asmeniui, paslauga teikiama specialiosios paskirties automobiliais, pritaikytai vežti negalią turinčius žmones. Besikreipiančiųjų dėl šios paslaugos poreikis tenkinamas, tačiau transporto paslaugos Šiaulių mieste galėtų būti plečiamos. Transporto ūkis yra senas, automobiliai nepritaikyti vežti gulinčius asmenis, nors tokios paslaugos poreikis yra.

Šiaulių miesto gyventojams teikiamos specialiosios socialinės paslaugos:

Pagalbos į namus paslaugos – asmens namuose teikiamos paslaugos, padedančios asmeniui (šeimai) tvarkytis buityje ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Šias paslaugas teikia Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras. 2017 m. šių paslaugų suteikta 260 asmenims. Vadovaujantis nustatytais socialinių paslaugų išvystymo normatyvais, pagalbos į namus paslaugas Šiaulių mieste reikėtų plėsti, tiek senyvo amžiaus, tiek darbingo amžiaus asmenims su negalia, tiek paslaugas vaikams su negalia.

Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos – paslaugos, teikiamos asmenims (šeimoms) dienos metu, siekiant palaikyti ir atkurti savarankiškumą atliekant įvairias visuomeniniame ar asmeniniame (šeimos) gyvenime reikalingas funkcijas. 2017 m. ši paslauga suteikta 307 socialinės rizikos šeimoms, kurios įrašytos į socialinės rizikos šeimų apskaitą, 215 vaikų iš socialinės rizikos šeimų suteiktos socialinės priežiūros dienos centruose paslaugos. Paslaugas teikia Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro, Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų ir LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ socialiniai darbuotojai, dirbantys su socialinės rizikos šeimomis. Vidutinis vienam socialiniam darbuotojui tenkantis šeimų, įrašytų į apskaitą, skaičius buvo 13, o tai neatitinka teisės aktais nustatytų reikalavimų, todėl reikalinga plėsti šią paslaugą.

Laikino apnankvindinimo paslaugos – nakvynės ir būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių) suteikimas asmenims krizių atvejais ar dėl iškilusių problemų, dėl kurių kyla grėsmė asmens

sveikatai ar gyvybei. 2017 m. paslauga buvo suteikta 206 socialinės rizikos asmenų. Šios paslaugos poreikis tenkinamas. Paslauga teikiama Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikino apgyvendinimo tarnyboje.

Apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centre – tai laikinos nakvynės, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo bei kitų būtinųjų paslaugų suteikimas asmenims, neturintiems gyvenamosios vietos ar dėl patirto smurto negalintiems ja naudotis. 2017 m. laikino apgyvendinimo paslauga suteikta 146 socialinės rizikos asmenims. Pagal nustatytus socialinių paslaugų išvystymo normatyvus apgyvendinimo paslaugas socialinės rizikos asmenims nakvynės namuose viršija nustatytą socialinių paslaugų išvystymo normatyvą. Paslauga teikiama Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikino apgyvendinimo tarnyboje.

Didinant socialinės priežiūros paslaugų prieinamumą viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka nupirktos krizinės motinystės paslaugos, kurias teikia VŠĮ „Motinos Teresės šeimų namai“. Per 2017 metus pagalba buvo suteikta 12 moterų su vaikais, 1 vyrui (tėvui). Pagal nustatytus socialinių paslaugų išvystymo normatyvus apgyvendinimo paslaugas socialinės rizikos asmenims krizių centre reiktų plėsti.

Pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams – tai atrankos, konsultavimo bei mokymų organizavimo paslaugų teikimas suteikiant žinių ir kompetencijų, reikalingų auginant globojamus (rūpinamus) ir įvaikintus vaikus. GIMK (Globėjų (rūpintojų) ir tėvių mokymo ir konsultavimo) paslaugos 2017 m. suteiktos 21 globėjui (rūpintojui) ar įvaikintojams. Šią paslaugą teikia Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro atestuoti GIMK socialinai darbuotojai.

Dienos socialinė globa – visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu. Dienos socialinė globa institucijoje teikiama vaikams, senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su psichikos ir elgesio sutrikimais socialinių paslaugų įstaigose. 2017 m. ši paslauga suteikta 90 asmenų, iš jų 4 vaikams. 2017 m. eilėje laukiančių nėra. Pagal nustatytus socialinių paslaugų išvystymo normatyvus dienos socialinės globos paslaugos vaikams su negalia, senyvo amžiaus asmenims ir darbingo amžiaus asmenims Šiaulių mieste nesiekia nustatyto socialinių paslaugų išvystymo normatyvo. Dienos socialinė globa teikiama kaip alternatyva socialinei globai institucijoje ir tokiu būdu sudaromos sąlygos šių asmenų artimiesiems neiškristi iš darbo rinkos, nes dienos metu neįgalus vaikas, suaugęs ar senyvo amžiaus asmuo laiką praleidžia dienos centre. Šios paslaugos teikiamos Šiaulių specialiojo ugdymo centro Dienos socialinės globos skyriuje, Šiaulių miesto savivaldybės sutrikusio vystymosi kūdikių namų Dienos socialinės globos padalinyje ir Šiaulių miesto savivaldybės globos namų dienos centre „Goda“.

Integrali pagalba (dienos socialinė globa ir slauga) asmens namuose 2017 m. teikiama 176 asmenų su negalia. Pagal nustatytus socialinių paslaugų išvystymo normatyvus ši paslauga atitinka normatyvą ir jį viršija, tačiau paslauga vaikams su negalia visiškai neteikiama. Paslaugą teikia Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų centras, Šiaulių miesto savivaldybės globos namai ir Šiaulių vyskupijos Caritas.

Trumpalaikė socialinė globa – visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba krizių atvejais, vaikams laikinai netekus tėvų globos, šeimos nariams, globėjams, rūpintojams, laikinai dėl tam tikrų priežasčių (ligos, komandiruotės, atostogų ir kt.) negalintiems prižiūrėti asmenų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra, – „atokvėpio“ paslaugos, socialinės rizikos suaugusiems asmenims po medicininės reabilitacijos siekiant integruotis į visuomenę. Ši paslauga turėtų būti teikiama socialinės rizikos vaikams ar vaikams iš socialinės rizikos šeimų, suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia, senyvo amžiaus asmenims, socialinės rizikos asmenims, likusiems be tėvų globos vaikams vaikų globos namuose. Trumpalaikė socialinė globa suteikta 25 senyvo amžiaus asmenims, 5 suaugusiems asmenims su negalia. Visiškai neteikiamos „atokvėpio“ paslaugos socialinės rizikos suaugusiems asmenims po medicininės reabilitacijos siekiant integruotis į visuomenę.

Ilgalaikė socialinė globa – visuma paslaugų, kuriomis visiškai nesavarankiškam asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba. Ilgalaikės socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia bei likusiems be tėvų globos vaikams teikiamos socialinės globos įstaigose, esančiose Šiaulių mieste ir kituose

Lietuvos miestuose. 2017 m. ši paslauga suteikta 193 senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia, eilėje laukia 19 asmenų.

Vertinant socialinių paslaugų teikimo Šiaulių miesto savivaldybėje pakankamumo lygį, matyti, kad išlieka socialinės globos (ilgalaikės, trumpalaikės) paslaugų senyvo amžiaus, suaugusiems asmenims su negalia.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius
		iš viso	iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto	
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose (2017 m. duomenys):			
1.1.	biudžetinėse	73	21	153
1.2.	viešosiose	–	–	–
1.3.	nevyriausybinėse	4	4	–
2.	Savivaldybės administracijoje	–	–	–
	Iš viso	77	25	153

8. Ankstesnių metų Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

Įgyvendinant 2017 metų socialinių paslaugų planą, didelę įtaką turėjo plano priemonių vykdytojų bendradarbiavimas. Įgyvendinant planą dalyvavo ne tik Socialinių paslaugų skyriaus, Savivaldybės įsteigtų socialinių paslaugų įstaigų darbuotojai, bet ir kiti Savivaldybės administracijos skyriai, nevyriausybinės organizacijos ir socialiniai partneriai.

Uždaviniai	Priemonės	Finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	Įvykdymas
1 tikslas – plėsti ir stiprinti socialinių paslaugų tinklą, teikti paslaugas šeimai ir vaikui (kurti ir plėtoti bendruomenines paslaugas vaikui ir šeimai)					
1.1. Plėsti ir stiprinti socialinių paslaugų tinklą ir organizuoti paslaugas šeimai ir vaikui teikimą	Vykdyti projektą „Kompleksinė pagalba Šiaulių miesto šeimoms“	ES, SB	Socialinių paslaugų skyrius, NVO, Ekonomikos ir investicijų skyrius	Suteiktos paslaugos 150 šeimų	Įvykdyta
1.2. Plėsti vaikų dienos centrų tinklą seniūnaitijų principu bei didinti paslaugų įvairovę ir prieinamumą vaikams iš socialinės rizikos šeimų	Organizuoti paslaugos teikimą nevyriausybinių organizacijų konkurso būdu	SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, NVO, Vaiko teisių apsaugos skyrius	1 vaikų dienos centras Zoknių seniūnaitijoje.	Įvykdyta „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ vaikų dienos centras „Parama šeimoms“

					(Radviliškio g. 66, Šiauliai)
1.3. Pradėti pasirengimo darbus naujos paslaugos – globojamų (rūpinamų) vaikų, kuriems yra pasibaigusi institucinė socialinė globa	Peržiūrėti esamą socialinių įstaigų infrastruktūrą dėl galimybės teikti naujas paslaugas	SB	Socialinių paslaugų skyrius	Pateikti pasiūlymai Savivaldybės administracijos direktoriui dėl palydimosios globos paslaugos vaikams, kuriems yra pasibaigusi institucinė socialinė globa	Įvykdyta 2017-12-22 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-444 patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų teikiamos socialinės globos pertvarkos 2018–2020 metų veiksmų planas
1.4. Plėsti vaikų globą šeimoje paslaugas	Užtikrinti Socialinių globėjų centro veiklą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Vaikų globos namai, Socialinių paslaugų centras, NVO	Atrinkti ir paslaugas vaikams likusiems be tėvų globos paslaugas teikia ne mažiau kaip 5 socialiniai globėjai (šeimose gyvena ne mažiau 15 vaikų, likusių be tėvų globos)	Iš dalies įvykdyta, 5 socialiniai globėjai, 7 vaikai
1.5. Organizuoti socialinių globėjų paslaugos viešinimą	Bendradarbiaujant su Bendrųjų reikalų skyriaus vyr. specialistu viešiesiems ryšiams organizuoti viešinimą	SB	Socialinių paslaugų skyrius	Suorganizuoti ne mažiau kaip 3 socialinių globėjų paslaugos viešinimo renginiai (straipsnis, reportažas, informacijos pateikimas, interneto puslapyje, informacija socialiniuose tinkluose)	Įvykdyta
2 tikslas – plėtoti socialines paslaugas vaikams su negalia ir jų šeimoms					
2.1. Plėtoti trumpalaikės („atokvėpio“) socialinės globos paslaugas tėvams, globėjams, auginantiems vaiką su negalia institucijoje	Organizuoti paslaugos teikimą	SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namai	3–5 vaikams su negalia ir jų šeimų nariams suteiktos trumpalaikės socialinės	Įvykdyta, Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namai teikė

				globos („atokvėpio“) paslaugas institucijoje	paslaugas 5 vaikams
2.2. Užtikrinti dienos socialinės globos asmens namuose paslaugų vaikams su negalia ir jų šeimoms teikimą	Praplėsti tikslinę grupę įgyvendinant projekto „Integrali pagalba į namus Šiaulių mieste“	ES, SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Globos namai, Caritas	3–5 vaikams su negalia ir jų šeimų nariams namuose teikti integralios pagalbos paslaugas	Įvykdyta, Globos namai 10 šeimų suteikė „atokvėpio“ paslaugas
3 tikslas – plėsti socialinių paslaugų prieinamumą senyvo amžiaus asmenims ir asmenims su negalia ir jų šeimoms					
3.1. Užtikrinti suaugusių asmenų su negalia trumpalaikės („atokvėpio“) paslaugos institucijoje teikimą	Organizuoti paslaugos teikimą	VB, SB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos namai	10 suaugusių asmenų su negalia ir jų šeimų nariams suteiktos trumpalaikės socialinės („atokvėpio“) globos paslaugas institucijoje	Įvykdyta
3.2. Plėsti integralios pagalbos asmens namuose paslaugas asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms, kaip alternatyvą institucinei globai	Vykdyti projektą „Integrali pagalba į namus Šiaulių mieste“	ES, SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Globos namai, Caritas	100 asmenų su negalia ir senyvo amžiaus asmenų ir jų šeimoms, kurioms suteiktos integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugos	Įvykdyta
3.3. Plėsti socialinių paslaugų prieinamumą, pritaikant dienos socialinės globos centrą „Goda“ asmenims su negalia	Pradėti vykdyti Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinio dienos socialinės globos centro „Goda“ pastato atnaujinimo darbus	ES, SB	Ekonomikos ir investicijų skyrius, Socialinių paslaugų skyrius, Globos namai, Statybos ir renovacijos skyrius	Atlikti pastato atnaujinimo darbai pagal skirtas lėšas.	Neįvykdyta, nes dėl užsitęsusių projektų dokumentų parengimo, projekto įgyvendinimo darbai prasidės 2018 m. vasario mėn.
4 tikslas – plėtoti socialines paslaugas socialinės rizikos šeimoms ir šeimoms, patiriančioms rizikas					
4.1. Plėsti socialinės priežiūros paslaugų teikimą seniūnaitijų principu socialinės rizikos šeimoms	Organizuoti paslaugos teikimą	VB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Vaikų globos namai, „SOS vaikų kaimai	Teikiamos socialinės priežiūros paslaugos seniūnaitijų principu socialinės rizikos	Iš dalies įvykdyta (1 socialiniam darbuotojui vidutiniškai tenka po 13 šeimų)

			Lietuvoje“, Vaikų teisių apsaugos skyrius	šeimoms, užtikrinant, kad 1 socialiniam darbuotojui tektų ne daugiau kaip 10 socialinės rizikos šeimų	
4.2. Pradėti teikti socialinės priežiūros paslaugas seniūnaitijų principu šeimoms, neįtrauktoms į socialinės rizikos šeimų apskaitą, tačiau patiriančioms rizikas	Parengti aprašą dėl šeimų, patiriančių rizikas nustatymo ir darbo su jomis. Organizuoti paslaugos teikimą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Vaikų globos namai, „SOS vaikų kaimai Lietuvoje“, Vaikų teisių apsaugos skyrius	Parengtas aprašas dėl šeimų, patiriančių rizikas nustatymo ir darbo su jomis. Pradėtos teikti prevencinės socialinės priežiūros paslaugas šeimoms, neįtrauktoms į socialinės rizikos šeimų apskaitą, tačiau patiriančioms rizikas	Iš dalies įvykdyta. Vykdomos socialinės priežiūros paslaugos „signalinėms“ šeimoms (patiriančioms riziką) Aprašas neparengtas, kadangi prasidėjo vaiko teisių apsaugos sistemos pertvarka ir keičiasi teisės aktai

III SKYRIUS UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys

1. Plėsti paslaugas šeimai ir vaikui.
2. Plėsti ir stiprinti socialinių paslaugų tinklą ir teikti paslaugas šeimai ir vaikui, įgyvendinant projektą „Kompleksinės paslaugos šeimai Šiaulių miesto savivaldybėje“.
3. Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą Šiaulių miesto savivaldybėje, mažinti regioninius skirtumus, plėtojant socialinių paslaugų infrastruktūrą socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms. (Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinio dienos socialinės globos centro „Goda“ esamo pastato (Žalgirio g. 3) atnaujinimas).
4. Užtikrinti Socialinių globėjų centro veiklą. Stiprinti pagalbos globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams teikimą. Organizuoti viešųjų ryšių kampaniją, skatinančią globoti ar įsivaikinti vaikus, likusius be tėvų globos.
5. Teikti prevencines socialinės priežiūros paslaugas šeimoms, neįtrauktoms į socialinės rizikos šeimų apskaitą, tačiau patiriančioms rizikas.

10. Priemonių planas

Uždaviniai	Priemonės	Finansa vimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1 tikslas – plėtoti paslaugas vaikui ir šeimai				
1.1. Plėsti ir stiprinti socialinių paslaugų tinklą ir organizuoti paslaugas šeimai ir vaikui teikimą	Vykdyti projektą „Kompleksinė pagalba Šiaulių miesto šeimoms“	ES, SB	Socialinių paslaugų skyrius, NVO, Investicijų skyrius	Suteiktos paslaugos 150 šeimų

1.2. Plėsti vaikų dienos centrų tinklą seniūnaitijų principu bei didinti paslaugų įvairovę ir prieinamumą vaikams iš socialinės rizikos šeimų	Organizuoti paslaugos teikimą	SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Vaikų globos namai	Įsteigtas 1 vaikų dienos centras pietinėje miesto dalyje
1.3. Plėsti vaikų globos šeimoje paslaugas	Užtikrinti Globos centro veiklą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Vaikų globos namai, Socialinių paslaugų centras, NVO	Paslaugas vaikams, likusiems be tėvų globos, teiks ne mažiau kaip 6 budintys globotojai (šeimose gyvena ne mažiau 15 vaikų, likusių be tėvų globos)
1.4. Organizuoti Globos centro ir budinčių globotojų paslaugos viešinimą	Bendradarbiaujant su Bendrųjų reikalų skyriaus vyr. specialistu viešiesiems ryšiams organizuoti viešinimą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos centras	Suorganizuoti ne mažiau kaip 3 paslaugos viešinimo renginiai (straipsnis, reportažas, informacijos pateikimas interneto puslapyje, informacija socialiniuose tinkluose)
1.5. Plėsti globėjų (rūpintojų) paiešką, rengimą, atranką, konsultavimą ir pagalbos teikimą, taikant naujus metodus	Organizuoti darbą su vaikų giminaičiais, taikant naujas darbo su šeimomis metodus	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos centras, Vaiko teisių apsaugos skyrius	Užtikrinti, kad 60 procentų vaikų, likusių be tėvų globos, būtų suteikta laikinoji globa giminaičių šeimose
1.6. Didinti šeimose, šeimynose globojamų (rūpinamų) vaikams teikiamų paslaugų kokybę	Vykdyti pagalbos pinigų už globojamus vaikus mokėjimą	SB	Socialinių paslaugų skyrius	Užtikrinti pagalbos pinigų mokėjimą už kiekvieną globojamą vaiką (šeimose, šeimynose, budinčių globotojų)
1.7. Vykdyti institucinės socialinės globos pertvarką	Užtikrinti Savivaldybės tarybos patvirtintus planus	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Vaikų globos namai, Socialinių paslaugų centras, Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namai	100 procentų įgyvendinti 2018 metų priemones numatytas Savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintuose: Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų teikiamos socialinės globos pertvarkos 2018–2020 metų veiksmų plane ir Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namų teikiamos socialinės globos pertvarkos 2018–2020 metų veiksmų plane
1.8. Plėsti socialinės priežiūros paslaugų teikimą seniūnaitijų principu šeimoms patiriančioms riziką	Organizuoti paslaugos teikimą Pradėti taikyti naujus darbo su šeimomis metodus (pvz. SMART)	VB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Vaikų globos namai, „SOS vaikų kaimai Lietuvoje“,	Teikiamos socialinės priežiūros paslaugos seniūnaitijų principu šeimoms patiriančioms riziką, užtikrinant, kad 1 socialiniam darbuotojui tektų ne daugiau kaip 10 socialinės rizikos šeimų

1.9. Plėsti socialinių paslaugų prieinamumą vykdant Socialinių paslaugų centro Paramos šeimai tarnybos (Stoties 9 C) patalpų rekonstrukciją	Parengti techninį projektą dėl Socialinių paslaugų centro Paramos šeimai tarnybos patalpų rekonstrukcijai	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Statybos ir renovacijos skyrius	Parengtas techninis projektas
2 tikslas – plėtoti socialines paslaugas vaikams su negalia ir jų šeimoms				
2.1. Plėtoti dienos socialinės globos paslaugas tėvams, globėjams (rūpintojams), auginantiems vaiką su negalia institucijoje	Organizuoti paslaugos teikimą	SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namai	3–5 vaikams su negalia ir jų šeimų nariams suteikti dienos socialinės globos paslaugas institucijoje
2.2. Užtikrinti trumpalaikės („atokvėpio“) socialinės globos asmens namuose paslaugų vaikams su negalia ir jų šeimoms teikimą	Organizuoti paslaugos teikimą“	SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos namai	5 vaikams su negalia ir jų šeimų nariams namuose teikti „atokvėpio“ paslaugas
2.3. Organizuoti dienos vasaros stovyklas neįgaliems vaikams kartu su sveikais vaikais, ugdant savarankiškumo socialinius įgūdžius	Organizuoti paslaugos teikimą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, NVO	10 neįgalių vaikų bus suteiktos paslaugos vasaros dienos stovyklose
3 tikslas – plėsti socialinių paslaugų prieinamumą senyvo amžiaus asmenims ir asmenims su negalia ir jų šeimoms				
3.1. Užtikrinti suaugusių asmenų su negalia trumpalaikės („atokvėpio“) paslaugos institucijoje teikimą	Organizuoti paslaugos teikimą	VB, SB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos namai	10 suaugusių asmenų su negalia ir jų šeimų nariams suteiktos trumpalaikės socialinės („atokvėpio“) globos paslaugas institucijoje
3.2. Organizuoti integralios pagalbos asmens namuose paslaugas asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms, kaip alternatyvą institucinei globai	Vykdyti projektą „Integrali pagalba į namus Šiaulių mieste“	ES, SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Globos namai, Caritas	100 asmenų su negalia ir senyvo amžiaus asmenų ir jų šeimoms, kurioms suteiktos integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugas
3.3. Plėsti socialinių paslaugų prieinamumą, pritaikant dienos socialinės globos centrą „Goda“ asmenims su negalia	Vykdyti Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinio dienos socialinės globos centro „Goda“ pastato atnaujinimo darbus	ES, SB	Investicijų skyrius, Socialinių paslaugų skyrius, Globos namai, Statybos ir renovacijos skyrius	Atlikti pastato atnaujinimo darbai pagal skirtas lėšas.
3.4. Plėsti senyvo amžiaus asmenų dienos centrų tinklą seniūnaitijų principu	Išanalizuoti situaciją įvertinant galimybes pirkti paslaugas viešųjų pirkimų būdu.	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras	Atlikti analizę nustatant paslaugų poreikį pagal seniūnaitijas

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2018 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų skaičius)
1.	Ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimas senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia	Socialinės globos įstaigos	Pagl poreikį
2.	Trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimas senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia	Socialinės globos įstaigos	Pagal poreikį
3.	Trumpalaikės socialinės globos („atokvėpio“) paslaugų teikimas asmenims, sergantiems psichikos liga (Alzheimerio liga)	Socialinės globos įstaigos	Pagal poreikį

2018 m. lyginant su 2017 m., išliks ilgalaikės socialinės globos paslaugų poreikis asmenims, kuriems nustatyta proto ar psichikos negalia.

Ilgalaikės socialinės globos paslaugos Šiaulių miesto gyventojams su proto ar psichikos negalia skiriamos pagal asmens (globėjo) pasirinkimą socialinės globos įstaigose, kurių veiklą ir asmenų apgyvendinimo klausimus administruoja Neįgalųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

IV SKYRIUS FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai ir jų įvertinimas

Eil. nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas	Pagal planines išlaidas	
		praėję metai (2017 m.)	einamieji metai (2018 m.)	ateinantys metai (2019 m.)
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms Eur	2471883	3291500	3395200
1.1.	palyginti su visu savivaldybės biudžetu, proc.	2,17	2,29	2,38
2.	Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos Eur	1056000	1083000	1279900
	iš jų:			
2.1.	socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	258900	324200	356600
2.2.	asmenų, turinčių sunkią negalią, socialinei globai organizuoti	691900	630400	682000
2.3.	darbo rinkos politikos priemonėms ir gyventojų užimtumo programoms įgyvendinti	51500	106200	241300
2.4.	pagal teisės aktus savivaldybėms perduotoms įstaigoms išlaikyti	53700	22200	0
3.	Valstybės biudžeto lėšos	208336	219200	212400
3.1.	aplinkai pritaikyti neįgaliesiems	61179	71000	55000

3.2.	socialinės reabilitacijos bendruomenėje paslaugų neįgaliesiems projektams finansuoti (<i>be administravimo išlaidų</i>)	147157	148200	157400
4.	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos Eur	220586	369400	369400
	Iš viso Eur	3956805	4963100	5256900

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

2017 metais pagrindiniai teikiamų socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai išliko tie patys, kaip ir ankstesniais metais – savivaldybės biudžeto lėšos, valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, kitos valstybės biudžeto lėšos (iš Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos) ir Europos Sąjungos fondų lėšos. Asignavimai skiriami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, teisės aktais, tvarkos aprašais ir kt. Prognozuojama, kad 2018 metus palyginus su 2017 metais, išlaidos socialinėms paslaugoms padidės apie 20 procentų. (nuo 3956,8 tūkst. Eur iki 4963,1 tūkst. Eur).

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos (Eur)	
		praėję metai (2017 m.)	einamieji metai (2018 m.)
1.	Socialinių paslaugų pirkimas (<i>kompleksinės paslaugos krizinės motinystės atveju, socialinės priežiūros paslaugos socialinės rizikos šeimoms</i>)	20500	27600
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas:	2302449	3071100
2.1.	Savivaldybei pavaldžių įstaigų (<i>Socialinių paslaugų centras, Globos namai, Vaikų globos namai</i>)	1901500	2306000
2.2.	Socialinės globos namų, viešųjų įstaigų, šeimynų, vaikų dienos centrų	400949	765100
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybinėms organizacijoms (<i>neįgaliųjų socialinės reabilitacijos bendruomenėje projektai</i>)	45800	45800
4.	Kitos socialinės paslaugos (<i>vienkartinių pašalpų skyrimas, Užimtumo didinimo programa, Būsto pritaikymas neįgaliesiems, vasaros poilsis vaikams, projektų įgyvendinimas</i>)	103134	147000
	Iš viso	2471883	3291500

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Siekiant plėsti socialinių paslaugų infrastruktūrą mieste ir gerinti socialinių paslaugų kokybę, būtina užtikrinti žmogiškųjų išteklių plėtrą, investuojant į socialinių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą ir įdarbinant daugiau darbuotojų. Pradėjus teikti prevencines socialines paslaugas šeimoms, neįtrauktoms į socialinės rizikos šeimų apskaitą, tačiau patiriančioms rizikas, ir

psichoterapinę pagalbą globėjų (rūpintojų), tėvių šeimoms, yra numatyta papildomai skirti lėšų socialinių darbuotojų ar kitų specialistų darbo užmokesčiui.

Nuo 2017 m. sausio 17 d. priėmus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymą Nr. XIII-198 suvienodintos darbo apmokėjimo sąlygos ir dydžiai valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, finansuojamų iš valstybės ir savivaldybės biudžeto. 2018 metais Šiaulių miesto savivaldybė, siekdama suvienodinti socialinį darbą dirbančių darbuotojų (socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų) darbo užmokestį, planuoja skirti lėšų 15 proc. darbo užmokesčio fondui padidinti. Siekiama suvienodinti pareigybių, finansuojamų iš valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžeto, dydžius.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytais priemonių finansavimu

Planuojama, kad Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikiamoms socialinėms paslaugoms finansuoti ir socialinių paslaugų plėtrai užtikrinti naudojamų lėšų šaltiniai 2018 metais, palyginus su 2017 metais, keisis dėl šių priežasčių:

1. Savivaldybės biudžeto išlaidų dalis socialinėms paslaugoms didės dėl išaugusio globojamų vaikų skaičiaus šeimose, šeimynose, Globos centruose (pas socialinius globėjus), finansinės paramos skyrimo socialiniams globėjams, socialinių paslaugų srities darbuotojų darbo užmokesčio kilimo; šeimynoms skiriamos finansinės paramos, kurią lemia didėjantis valstybės draudžiamųjų pajamų dydis.

2. Valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų dalis augs dėl didėjančio socialinių paslaugų srities darbuotojų, teikiančių socialinės priežiūros paslaugas socialinės rizikos šeimoms, skaičiaus; dėl augančio sunkios negalios ilgalaikės socialinės globos paslaugų gavėjų skaičiaus ir didėjančių socialinės globos kainų.

3. Valstybės biudžeto lėšų dalis, skirta vaikų globos (rūpybos) išmokoms, išliks tokia pat, kaip ir 2017 metais, dėl nepakitusių įstaigose globojamų vaikų skaičiaus. Taip pat planuojama, kad išliks beveik nepakitusi valstybės lėšų dalis, skirta būsto pritaikymui neįgaliems asmenims.

4. Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos lėšos bus naudojamos integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) asmenų namuose paslaugų plėtrai, kompleksinės pagalbos Šiaulių miesto šeimoms teikimui.

15.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. A1-23 patvirtinti Socialinių paslaugų išvystymo normatyvai. Vertinant pagal normatyvuose nustatytus socialinių paslaugų poreikius, Šiaulių miesto gyventojams tenka:

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	10 000 gyventojų tenka pagal normatyvą		2017 m. situacija Šiaulių miesto savivaldybėje (101 214 gyventojų)		Skirtumas („+“ trūksta iki normatyvo, „-“ viršija normatyvą)
		Vietų / gavėjų	Normatyvinis vietų sk. Šiaulių miesto gyventojams	10 000 gyventojų tenka	Vietų / gavėjų skaičius	
1.	Senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos					
1.1.	Pagalba į namus	40 (gavėjų) (kartu su 2.1 gavėjais)	405	25,69	260	+14,31
1.2.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus	7 (gavėjai)	71	16,46	167	-9,46

1.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	60 (kartu su 2.3 gavėjais)	607	9,19	93	+50,81
1.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	2 (vietos)	20	5,3	53	-3,3
1.5.	Trumpalaikė socialinė globa	1,2 (vietos)	12	2,87	29	-1,67
1.6.	Ilgalaikė socialinė globa	20 (vietų)	202	12,25	124	+7,75
2.	Suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos					
2.1.	Pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose	10 (gavėjų)	101	2,18	22	+7,82
2.2.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus	4 (gavėjai)	40	0,9	9	+3,1
2.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	60 (kartu su 1.3 gavėjais)	607	9,19	93	+50,81
2.4.	Trumpalaikė socialinė globa	1,5 (vietos)	15	0,89	9	+0,61
2.5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	4 (vietos)	40	4	40	0
2.6.	Ilgalaikė socialinė globa:					
2.6.1.	grupinio gyvenimo namuose	2 (vietos)	20	0	0	+2
2.6.2.	socialinės globos namuose	7 (vietos)	71	5,24	53	+1,76
3.	Šeimos ir vaikai					
3.1.	Šeimos socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas jos namuose	43 (gavėjai)	435	30,33	307	+12,67
3.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas socialinės priežiūros centre (dienos centre, socialinių paslaugų centre, vaikų dienos centre, paramos šeimai centre ir kt.):					
3.2.1.	vaikų	30 (gavėjų)	304	42	426	-12
3.2.2.	šeimų	26 (gavėjai)	263	30	307	-4
3.3.	Šeimos apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 (kartu su 4.2 gavėjais)	35	1,70	17	+1,8
3.4.	Pagalba globėjui (rūpintojui), įvaikintojui	4,5 (gavėjai)	46	2,05	21	+2,45
3.5.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus ir pagalba į namus vaikui su negalia (jo šeimai)	1 (gavėjas)	10	0	0	+1
3.6.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje ir kt.) vaikui su negalia	11 (vietų)	111	0,4	4	+10,6

3.7.	Trumpalaikė socialinė globa vaikui su negalia	2 (vietos)	20	0,2	2	+1,8
3.8.	Ilgalaikė socialinė globa vaikui su negalia:					
3.8.1.	grupinio gyvenimo namuose	0,3 (vietos)	3	0	0	+0,3
3.8.2.	socialinės globos namuose	0,2 (vietos)	2	1,5	15	-1,3
3.9.	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa likusiam be tėvų globos vaikui:					
3.9.1.	šeimynoje	2 (vietos)	20	3,46	35	-1,46
3.9.2.	bendruomeniniuose vaikų globos namuose	4 (vietos)	40	0,7	7	+3,3
3.9.3.	vaikų socialinės globos namuose	2 (vietos)	20	8,30	84	-6,3
3.10.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose be tėvų globos likusiems jaunuoliams, paliekantiems institucinę globą	0,2 (vietos)	2	0	0	+0,2
4.	Socialinės rizikos suaugę asmenys					
4.1.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens namuose, socialinės priežiūros centruose (dienos centre, socialinių paslaugų centre, krizių centre, paramos šeimai centre ir kt.)	8 (gavėjai)	81	14,81	150	-6,81
4.2.	Asmens apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 (kartu su 3.3 gavėjais)	35	1,68	17	+1,82
4.3.	Apgyvendinimas nakvynės namuose ir laikino apnakvindinimo vietose	5,5 (vietos)	56	15,81	160	-10,31
4.4.	Trumpalaikė socialinė globa psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigoje	1,5 (vietos)	15	0	0	+1,5

V SKYRIUS PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Socialinių paslaugų plėtros vizija – kurti gyventojų poreikius atitinkančią socialinių paslaugų sistemą, siekti, kad socialinės paslaugos būtų teikiamos bendruomenėje ir šeimose, užtikrinti reikiamų socialinių paslaugų teikimo tęstinumą ir socialinių paslaugų rūšių plėtrą, įtraukiant nevyriausybinės organizacijas ir privačias įstaigas, teikiant socialines paslaugas sudaryti sąlygas gyventojams išsaugoti žmogiškąjį orumą ir patenkinti jų žmogiškuosius poreikius.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. A1-83 patvirtintas Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2020 metais veiksmų planas. Įgyvendinant šį planą bus siekiama 2016–2020 metų laikotarpiu numatyti nuoseklius ir koordinuotus veiksmus, skatinančius perėjimo iš institucinės socialinės globos prie paslaugų neįgaliesiems suaugusiems asmenims, turintiems proto ar (ir) psichikos negalią, vaikams ir jaunimui, turintiems proto ar (ir) psichikos negalią ir likusiems be tėvų globos vaikams, įskaitant kūdikius, šeimoms bendruomenėje ir pagalbos šeimai, globėjams (rūpintojams) sistemos kūrimą, kompleksinių paslaugų šeimai teikimo bei integralios pagalbos namuose paslaugų plėtrą.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Per ateinančius 3 metus Šiaulių miesto savivaldybėje prognozuojamos šios socialinių paslaugų plėtros kryptys:

1. Socialinių paslaugų į namus pagal individualius asmens ir šeimos poreikius plėtra, socialinės paslaugos vaikams ir šeimai, globėjams (rūpintojams) ir įtėviams.

2. Ilgalaiškės (trumpalaikės) socialinės globos tikslingumo (teikiama tik tais atvejais, kai kitos socialinės paslaugos dėl didelio asmens nesavarankiškumo lygio nebeatitinka asmens (šeimos) poreikių) didinimas, kokybės gerinimas.

3. Palaipsnis perėjimas nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems asmenims ir jų šeimoms.

4. Nestacionarių socialinių paslaugų, derinant jas su kitomis bendruomenėje teikiamomis paslaugomis (sveikatos priežiūros, švietimo, kultūros) pagal individualius asmens ir šeimos poreikius, ir individualios socialinio darbuotojo pagalbos neįgaliajam ir jo šeimai plėtra.

5. Palaipsnis perėjimas nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų šeimai ir vaikui.

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Tikimasi, kad lėšos, skiriamos socialinėms paslaugoms iš savivaldybės biudžeto, nemažės, nes esant demografinėi kaitai, augs žmonių, kuriems bus reikalingos paslaugos, skaičius. Be to, nuolat kinta ilgalaikės socialinės globos paslaugų kainos globos namuose. Dėl šių priežasčių didės savivaldybės biudžeto lėšos, finansuojant paslaugas mažas pajamas gaunantiems asmenims. Socialinėms paslaugoms skiriamų lėšų dalis kiekvienais metais turėtų didėti, taip pat tikslinga būtų didesnę dėmesį skirti bendruomeninių paslaugų plėtrai.

19. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Numatoma, jog socialinių paslaugų poreikis socialinės atskirties žmonių grupei nežymiai kis, todėl bus stengiamasi šį poreikį realizuoti įvairiais būdais per skirtingas funkcijas atliekančias institucijas, įstaigas ir organizacijas. Numatyti biudžetą 3 metams yra sudėtinga, todėl planuojant socialines paslaugas, bus atsižvelgiama į savivaldybės biudžeto galimybes. Numanoma, kad pagrindiniai teikiamų socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai bus savivaldybės biudžetas, valstybės specialiosios tikslinės dotacijos lėšos savivaldybių biudžetams ir Europos Sąjungos paramos lėšos. Aktualu, kad būtų užtikrintas jau paskirtų ir skiriamų socialinių paslaugų teikimas, jų tęstinumas bei finansavimas. Plečiant socialinių paslaugų aprėptį ir prieinamumą, pereinant nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų finansinių išteklių poreikis didės.

20. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su psichine negalia ir senyvo amžiaus asmenims su psichine negalia	Pagal poreikį
Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su fizine negalia	Pagal poreikį
Bendruomeniniai vaikų globos namai	Pagal poreikį
Trumpalaikė socialinė globa „atokvėpio“ paslaugos ar tęstinės socialinės paslaugos darbo savaitę (paromis)	Pagal poreikį

VI SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūrą vykdo biudžetinių socialines paslaugas teikiančių įstaigų vadovai, perkamų socialinių paslaugų teikėjai ir Socialinių paslaugų skyrius pagal kuruojamą sritį.

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

Šiaulių miesto savivaldybės 2018 m. socialinių paslaugų plano ir jo priemonių tikslingumas bus vertinamas atsižvelgiant į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos planui įgyvendinti ir tikslams pasiekti, analizuojama, ar pasiekti rezultatai, tikslai ir uždaviniai. Jei jie nepasiekti, bus analizuojama, kokie veiksniai galėjo turėti reikšmės rezultatams, taip pat numatomos priemonės jiems pašalinti ar sumažinti. Planas bus tikslinamas pagal kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos socialinių paslaugų planui įgyvendinti ir tikslui pasiekti.

Šiaulių miesto savivaldybės 2018 m. socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūra bus derinama su bendra Savivaldybės strateginio plano stebėseną.

23. 2018 metų socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijai

Pasiekti rezultatai, tikslai ir uždaviniai vertinami pagal Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104:

1. Savivaldybės biudžeto išlaidos per metus socialinėms paslaugoms, tenkančios vienam savivaldybės gyventojui, – 28 Eur.

2. Valstybės skirtų dotacijų santykis su savivaldybės biudžeto lėšomis, skiriamomis socialinėms paslaugoms, – 28,56 proc.

3. Socialinių paslaugų (įskaitant bendrąsias socialines paslaugas) gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi, – 8,75 proc.

4. Socialinės globos ir socialinės priežiūros gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi, – 0,97 proc.

5. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje, tenkantis 10 tūkst. savivaldybės gyventojų – 22,7 darbuotojai.

6. Socialinių paslaugų poreikio patenkinimo procentas (asmenų (šeimų), kuriems patenkintas socialinių paslaugų poreikis, santykis su asmenų (šeimų) skaičiumi, kuriems įvertintas socialinių paslaugų poreikis) – 97,75 proc.
